

Maa-aineslupa kalliokiven ottotoimintaan sekä ympäristölupa louhinnalle ja murskaukselle, Loimaan Kivi Oy, Graniitti, Pielavesi

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Hujanen, p. 040 017 3345

1. ASIA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen ympäristölupa kiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle, Mäkikylän kallio-alue, Pielavesi. Käsitellään maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisesti samalla päätöksellä.

Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

2. HAKIJA

Loimaan Kivi Oy
Palininkatu 2
32201 LOIMAA

Yhteyshenkilö: Mikko Paljakka, p. 040 746 9370, mikko.paljakka@loimaankivi.fi

Y-tunnus:2450486-0

3. TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Maa-aineslupaa haetaan tarvekiven ottotoimintaan 100 000 k-m3ktr ja ympäristölupaa tarvekiven louhinnalle ja sivukiven murskaamiselle Graniitti-tilalla (595-431-8-50) 10 vuodeksi.

Hakemuksessa esitetty alin ottotaso on +150 m (N2000). Ottamisalueen pinta-ala on 4 ha ja ottoalueen pinta-ala 2 ha.

Louhittava kiviaines on ruskeaa graniittia, jota on tarkoitus hyödyntää eri jalostusasteisena rakennus- ja muistomerkkikivenä. Osa louhinnassa muodostuvasta sivukivestä murskataan sepeliksi.

Toiminnalle haetaan aloittamislupaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska hakijasta toiminnan ympäristövaikutukset ovat pieniä, ottamisalue kooltaan pieni ja tarvekiven louhinta on luonteenomaisesti hidasta, minkä vuoksi palauttavat toimenpiteet ovat mahdollisia. Hakija on esittänyt 2000 euron erillistä vakuutta.

Hakemuksen mukainen toiminta sijaitsee Pielaveden kunnan Vaaraslahden kylässä Graniitti-nimisellä tilalla (595-431-8-50), ns. Mäkikylän kallioalueella. Hakijalla on maanomistajan suostumus luvan hakemiseen.

Koordinaatit (ETRS-TM35 FIN) I:3486730 ja P:7030970

4. ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 12.4.2023 ja sitä on täydennetty 16.8.2023, 20.9.2023, 19.9.2024 ja 17.2.2025 saapuneilla täydennyksillä.

5. LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986, KYHL) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (MAL 7 §).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1, taulukon 2, kohtien 7 c) ja 7e) mukaan kivenlouhimo ja murskaamo, joiden toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, edellyttävät ympäristöluvan.

Ympäristönsuojeluasetuksen (VnA 713/2014) 2 §:n 1 momentin kohtien 6 a) ja 6 b) mukaisesti edellä mainittujen toimintojen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

6. TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Mäkikylän kallioalueella on ollut Euro Granit Oy:lle 10 vuodeksi myönnetty (3.9.2013 § 93 Tekninen ltk; 4.11.2014 14/5215/3 Itä-Suomen HaO) maa-aineslupa Pielaveden kunnan Vaaraslahden kylään Leppämäen tilan 11,9 ha:n määräalalle (595-431-8-48-M602) 550 000 m³ maa-ainesäärälle 5,12 ha:n ottamisalueelle. Euro Granit Oy:lla on myös ollut ympäristölupa (Pielaveden, Keiteleen ja Vesannon kuntien yhteinen ymp.ltk 3.12.2013 § 49; Vaasan HaO 18.5.2015 15/0200/1) kallion louhintaan ja murskaukseen Pielaveden kunnan Vaaraslahden kylässä Graniitti- tilalle (595-431-8-50). Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta on rauettanut maa-aines- ja ympäristöluvan 08.10.2020 § 90 ja § 91 Euro Granit Oy:n hakemuksesta. Aiempia lupia alueella ei ole ollut.

Mäkikylän kallioalueella on voimassa Pielaveden kunnan itäosan rantaosayleiskaava (kunnanvaltuusto 22.10.2018 § 40), jossa alue on maa- ja metsätalousaluetta.

Pohjois-Savossa on voimassa yhdeksän maakuntakaavaa, jotka on koottu yhdistelmäkaavaksi. Alueella on Pohjois-Savon maakuntakaava 2030, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 7.12.2011. Maakuntakaavaan 2030 on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaiheen 19.11.2018. Maakuntakaava on tullut voimaan 1.2.2019. Yhdistelmäkaavan mukaan Mäkikylän kallioalue sijaitsee seudullisesti merkittävällä kallion-

louhinta-alueella (Särkilampi EO2 25.691), jossa on merkintänä maa-ainesten ottoalue sorran, moreenin ja hiekan ottoa sekä kallion louhintaa varten.

7. LAITOKSEN SIJAINNIN Sijaintipaikka ja sen ympäristö

Loimaan Kivi Oy:n Mäkikylän kallioalue sijaitsee noin 15 kilometriä Pielaveden kunnan keskustasta pohjoiseen päin. Alueelle johtaa Pielavesi-Kiuruvesi väliseltä maantieltä (561) metsäautotie. Hakija on esittänyt, että siirtää nykyistä metsäautotietä maanomistajien suostumuksella omalla kustannuksellaan. Hakijalla on liittymälupa Pirkanmaan ELY-keskukselta.

Graniitti-tilan (595-431-8-50) kokonaispinta-ala on 11,842 ha, josta suunnitelma-alueen pinta-ala on 4 ha ja ottoalueen pinta-ala 2 ha. Hakijalla on sopimus 31.12.2035 saakka maanomistajan kanssa lupien hakemiseen ja ottotoimintaan alueella.

Suunnitelma-alue on metsätalousmaata. Mäkikylän alueen kallioperä on porfyryrasta graniittia (GTK 2022). Maaperä on kalliomaata (Ka), missä kallion päällä on alle 1,0 metrin paksuinen maakerros, yleensä pääasiassa moreenia. Pääosa alueesta on 160 m mpy yläpuolella. Alimman osat, notkot ovat tasolla noin 155 m mpy ja alueen korkein kohta nousee tasolle noin 175 m mpy.

Hakemuksen liitteenä olevan FCG:n 21.10.2022 laatiman maisema- ja luontoselvityksen mukaan selvitysalueen (8 ha) kasvillisuus on pääosin keskiravinteista. Alueen metsät ovat valtaosin kuivahkon tai tuoreen kankaan mäntyvaltaisia sekametsiä. Mäen päällä on kallio-alue, mistä on poistettu kasvillisuus ja maapeite. Itäosalla on kalliopaljastumia, missä kasvillisuus on kanerva-, puolukka- ja jäkäläpeitteistä. Alarinteellä kasvillisuus on tuoretta kangasta. Puusto on näillä kohdilla lehtipuu- tai kuusivaltaista. Puusto on nuorta, varttuvaa, alle 60-vuotiaista. Puuston tilavuus on pääosin alle 200 m³/ha.

Maisema- ja luontoselvityksen mukaan ottamisalueelta ei havaittu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppejä tai vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia suojeltuja vesiluontotyyppejä. Alueella ei ole myös metsälain 10 §:n erityisen tärkeitä elinympäristöjä tai muita luonnonmonimuotoisuuden kannalta merkittäviä kohteita. Alueen lajistossa ei tavattu luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja. Ottotoiminta ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Lähin Natura-alue on Hirvijärven lehto (FI0600005), joka on noin 2 km päässä ottamisalueesta luoteeseen. Hirvijärven lehto (LHO080283) on lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy Hirvijärven lehto Natura-alueeseen. Honkavuoren luonnonsuojelualue (YSA207834) sijoittuu noin 295 m päähän suunnitellusta ottoalueen rajalta lounaaseen ja Yijäkonmäen-Särkimäen metsä (YSA231467) on ottoalueen rajalta noin 260 metriä koilliseen. Yijäkonmäen-Särkimäen metsä koostuu kahdesta osasta.

Hirvivuori-Pirttilänvuori (KAO080030) on luonnonarvoiltaan arvokas ja maisemallisesti merkittävä kallioalue, joka on ottoalueen länsipuolella. Lakialue ja ylärinteet ovat vedenkoskemattomaa maastoa. Länsirinne on jyrkkäprofiilinen ja kallioinen. Kalliokasvillisuus on yksipuolista ja karua. Hirvivuoren laen pohjoisosassa on rauhoitettu suuri kuusi. Laen ete-

läpuolella selänteiden välissä on pieni korpinotkelma. Kallioalue sijaitsee Hirvijärven lehto Natura-alueen (FI0600005) läheisyydessä ja pieni osa sen luoteisosasta sisältyy Hirvijärven lehto 4 luonnonsuojelualueeseen (YSA206275). Pohjois-Savon maakuntakaavassa kohde on merkinnällä MY1.

Ottamisalue sisältyy Rautalammin reitin Kuhankosken yläpuoliseen vesistöalueeseen, jonka alueella ovat kosket ja joet sekä valuma-alueet, joiden sisällä sijaitsevat vesistöt ja vesistön osat on suojeltu koskiensuojelulain nojalla (nro 35/87 (1987-01-23)).

Mäkikylän kallioalue kuuluu Kymijoen (14) Rautalammin reitin valuma-alueen (14.7) Piela-veden alueen (14.74) Alajoen - Yijäkönjärven valuma-alueeseen (14.745). Maisema- ja luontoselvityksen mukaan selvitysalueella on kolme alavaluma-aluetta. Pintavedet valuvat itään, etelään ja lounaaseen.

Alue ei sijaitse ympäristöhallinnon luokittelemalla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee toiminta-alueesta noin 10 kilometriä kaakkoon; Pienikorppisen (0859514) pohjavesialue, joka on vedenhankintaan soveltuva 2-luokan pohjavesialue.

Mäkikylän kallioalueella on pohjavesiputkia, joista on otettu laatunäytteet ja mitattu pinnankorkeudet:

Pohjavesiputki	Pohjaveden pinnankorkeus N2000	Pinnankorkeuden tuloksen ajankohta
PVP1_2015	159,63 m	29.8.2023
PVP2_2015	149,41m	29.8.2023

Hakija on esittänyt, että alueen pohjaveden pinnan korkeustaso on + 150 - 160 m (N2000).

Hakemuksessa on esitetty, että talousvetenä käytettävien lähdekaivojen etäisyys ottamisalueesta on 500–600 m Pielavesi-Kiuruvesi - maantien suunnalla. Muissa Pielavesi-Kiuruvesi -maantien suunnalla sijaitsevista kiinteistöissä on Laukkalan vesiosuuskunnan vesi. Suunnitelma-alueesta itään noin 600 m etäisyydellä sijaitseva Särkimäen kiinteistö kuuluu eri pohjaveden muodostumisen ja valunnan aluekokonaisuuteen. Lähdekaivojen veden tuotto tulee muista suunnista kuin louhimon suunnasta eikä kallion suunnitellulla kallion ottotoiminnaolla ole geologisesti yhteyttä ao. lähdekaivojen vesiin.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tehnyt Loimaan Kivi Oy:n toimeksiannosta kaivokartoituksen 20.9.2022:

Kaivo 1 Itäsuo (595-431-8-7) vesipinta +157,07 mpy (N2000)

Kaivo 2 Leppämäki (595-431-8-48), vesipinta +172,66 mpy (N2000) (ei talousvesikäytössä)

Kaivo 3 Yhteinen karjatarha (595-431-878-1), vesipinta +154.43 mpy (N2000)

Kaivo 4 Purola (595-431-1-69), vesipinta +122,05 mpy (N2000)

Kaivo 5 Törmälä (595-431-1-12), vesipinta + 126.69 mpy (N2000)

Maastokartalla Graniitti- tilan lähin lähde on noin 500 metrin etäisyydellä ottamisalueesta. GTK:n selvityksen perusteella lähde ei ole enää luonnontilainen, vaan se on talousvesikäytössä.

Louhinta-alueesta etäisyys lähimmälle vakitukselle asuinrakennukselle (Kannokko 595-431-8-36) on noin 410 m ja lähimmälle lomarakennukselle (Mäntylä I 595-431-1-53) noin 720 m. Ottamisalueesta on lähimmälle vakitukselle asuinrakennukselle (Särkimäki 595-431-1-26) noin 385 m ja lähimmälle lomarakennukselle (Mäntylä I 595-431-53) noin 570 m. Alle 500 m etäisyydellä louhinta-alueesta on lisäksi vakituinen asuinrakennus (Marjarinne 595-431-8-11) 430 m etäisyydellä.

8. LAITOKSEN TOIMINTA

8.1 Yleiskuvaus toiminnasta

Loimaan Kivi Oy louhii ja jalostaa tarvekiveä. Tarvekiven louhinnassa kalliosta irrotetaan kameja, jotka paloitellaan määrämittäisiksi ja -muotoisiksi blokeiksi (lohkareiksi). Blokit jatkojalostetaan mm. hautakiviksi, rakennus- ja sisustuskiviksi sekä muiksi erilaisiksi kivit tuotteiksi.

Lohkareet irrotetaan kallion luontaista rakoilua hyödyntäen varovaisella vaijerisahauksella ja kiilamaalla, tarvittaessa myös poraamalla ja räjäyttämällä.

Tuotannon ohessa muodostuva pienempi graniittilouhe murskataan kysynnän mukaisesti sepeliksi. Osa kivimurskeesta käytetään louhimon kulkuväylien ja varastoalueiden pintamiseen.

Alueella on tarkoitus louhia kalliota $100\,000\text{ m}^3$ 10 vuoden aikana. Keskimääräinen vuosiotto on $10\,000\text{ m}^3$ ja pois kuljetettavan tarvekiven määrä 4000 m^3 . Kysynnän vaihtelun takia vuosittainen louhintamäärä ja pois kuljetettavan kiven määrä voi olla tätä suurempi tai pienempi. Sivukiven murskausta on korkeintaan $50\,000\text{ t}$ vuodessa. Ottamisalueen pinta-ala on 4 ha ja kaivualueen 2 ha.

8.2 Louhinta

Alueella on tarkoitus louhia kalliota $100\,000\text{ m}^3$ 10 vuoden aikana. Keskimääräinen vuosiotto on $10\,000\text{ m}^3$ ja pois kuljetettavan tarvekiven määrä 4000 m^3 . Kysynnän vaihtelusta johtuen vuosittainen louhintamäärä ja pois kuljetettavan kiven määrä voi olla tätä suurempi tai pienempi. Lupakauden kokonaisottomäärä ei ylitä.

Ennen louhintaa kallion pinta puhdistetaan irtomaista. Lohkareet irrotetaan kallion luontaista rakoilua hyödyntäen varovaisella vaijerisahauksella ja kiilamaalla, tarvittaessa myös poraamalla ja räjäyttämällä. Louhinta etenee pengerlouhintana portaittain koillisesta luoteeseen.

Ottamisalueen korkein maastokohta +175 mpy ja alin +157 mpy. Louhinta alkaa kaivualueen koillisreunalta ja jatkuu siitä lounaaseen. Louhimoa levennetään luode-

kaakkosuunnissa. Kallio louhitaan 1 – 6 m korkuisina penkereinä. Louhintaa tehdään kiven ehdoilla laadullisesti ja louhintateknisesti otollisimmasta alueesta parhaaseen mahdolliseen ottosuuntaan tarkoituksena saada irrotettua mahdollisimman virheetöntä kookasta lohkarettä.

Louhimon alimmaksi syvyydeksi, 10 v. oton jälkeen on esitetty +150 mpy. Tämä tulee olemaan noin 5 – 20 metriä ympäröivää aluetta alempana.

Alueella louhitaan jaksoittain, jolloin tarvittavat koneet tuodaan paikalle. Timanttivaijerisaha on sähkökäyttöinen. Sähkö saadaan alueelle johdetusta voimavirrasta tai tuotetaan dieselkäyttöisellä aggregaatilla. Porauskalustona ovat pysty- ja vaakaporauslaitteet. Lohkareiden siirtelyyn käytetään pyöräkuormaajaa. Louhintakalusto säilytetään toiminnallisella alueella.

Räjäytystyötä koskevat omat erityismääräyksensä. Erillislupaa vaativaa, pysyvää räjähdysainevarastoa ei sijoiteta ottoalueelle.

Timanttivaijerisahojen jäädytys- ja huuhteluvesi otetaan louhimon sadevesitaskuista tai kierrätetään tasausaltaista. Porauksen yhteydessä syntyvä kivipöly otetaan talteen porauslaitteiden pölynkeräimellä tai pölyn sitomiseksi järjestetään kastelu. Louhimon kertymävedet saostetaan tasausaltaissa ennen johtamista pois alueelta.

Tarvittaessa käytettävä kiven irtiräjäytys tehdään varovasti, kiveä mahdollisimman vähän rikkoen. Räjäytyksistä ei aiheudu ympäristölle haittoja, sillä käytettävät räjähdysainemäärät ovat pieniä sekä itse räjähteet nopeudeltaan hitaita (ns. K-putkipanokset). Räjäytyksistä varoitetaan asetusten mukaisesti.

Myyntilohkareet varastoidaan toiminnalliselle alueelle ja kuljetetaan pois alueelta.

Louhinnan edetessä alue pidetään aidattuna ja merkitään varoitustauluilla niiltä osin, jotka saattavat muodostaa vaaran kulkijoille. Kaivualueen lopulliset reunat suojataan kiinteällä kivilohkare- tai metalliaidalla. Louhimon reunoista ilmoitetaan varoitustauluilla.

Tarvekiven louhintaa tehdään yhden työvuoron ajan (8 - 10 h) päivässä arkipäivisin: poraaminen ja sahaaminen klo 7 - 21 välisenä aikana ja räjäytykset klo 8 – 16 välisenä aikana, ja rikotus klo 8 – 18 välisenä aikana. Kuormaukset ja kuljetukset klo 7- 22 välisenä aikana myös lauantaisin. Heinäkuussa ei ole toimintaa. Toimintaa on 3 – 4 kk/ vuosi yhtäjaksoisesti tai kahdessa eri jaksossa.

8.3 Murskaus

Louhinnassa syntyy vuosittain noin 6000 m³ tarvekiveksi kyseisellä myyntihetkellä laadultaan soveltumatonta graniitti-sivukiveä. Osa sivukivistä käytetään alueen tiestön ja pohjien tasaukseen sekä luiskauksiin, menekin mukainen kivimäärä murskataan ja kuljetetaan pois. Sivukivi soveltuu myös ympäristökivinä käytettävien lohkokivien raaka-aineeksi. Loppu sivukivi varastoidaan mahdollista myöhempää käyttöä varten liitteessä osoitettuun paikkaan (sivukivialue).

Sivukiven mahdollista jatkokäyttöä ajatellen louhevarastoon ei ole syytä ajaa maa-aineksia. Sivukivivarasto olisi syytä jättää maisemoimatta myös toiminnan päättymisen jälkeenkin, koska louhe on mahdollisesti hyödynnettävissä myös myöhemmin.

Sivukiven murskausta tehdään yhden työvuoron ajan (8 – 10 h) päivässä arkipäivisin: riko-
tus klo 8 – 18 välisenä aikana ja murskaaminen klo 8 - 18 välisenä aikana. Kuormaaminen ja
kuljetus tehdään ma - la kello 7.00 – 22.00. Heinäkuussa ei ole toimintaa. Toimintaa on 3 –
4 kk/ vuosi yhtäjaksoisesti tai kahdessa eri jaksossa.

8.4 Toiminnassa käytettävät raaka-aineet

Toiminnassa käytetään hakemuksen mukaan seuraavia raaka-aineita:

Kevyt polttoöljy keskimäärin 15 000 l/a
säilytetään 2-vaippasäiliössä

Voiteluöljy keskimäärin 1000 l/a, tuodaan alueelle

Räjäytysaineet (putkipanos) keskimäärin 600 kg/a, tuodaan alueelle

Timanttivaijerisahauksen huuhteluvetenä käytetään sadevettä. Talousvesi otetaan vesijoh-
toverkosta ja tuodaan työmaalle. Pölynsidontavesi otetaan alueen sadevedestä tai tuodaan
tarvittaessa säiliöautolla.

8.5 Toiminnassa muodostuvat jätteet

Voiteluöljy 700 kg/ a
Öljyjäte 100 kg/a
Sekäjäte 150 kg/a

Jätteet viedään Varpaisjärven toimipisteelle, josta Fortum ja L&T keräävät ne.

Alueelle on laadittu kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma 17.2.2023. Alueelta muo-
dostuu kaivannaisjätteeksi luokiteltavia pintamaita 500 m³, jotka hyödynnetään maise-
moinnissa ja sivukiveä noin 60 000 k-m³, joka pyritään hyödyntämään murskeena, jotka lä-
jitetään suunnitelman mukaisesti alueella. Kaivannaisjätteillä ei ole ympäristövaikutuksia,
eikä siten ole tarvetta toteuttaa kaivannaisjätteiden aiheuttaman ympäristön pilaantumi-
sen ehkäiseviä toimenpiteitä.

9. PÄÄSTÖT JA NIIDEN EHKÄISEMINEN

9.1 Päästöt maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin

Hakija on esittänyt, että alueella tehdään vain pieniä koneiden huoltotoimia, suuremmat
huollot tehdään yhtiön Varpaisjärven toimipisteessä. Alueelle tuodaan imeytysturvetta sekä
polttoaineet säilytetään 2-vaippasäiliössä. Työkoneet tankataan tiiviillä alustalla.

Hakija on esittänyt, että kiven louhinta on mekaanista irrotusta eikä siinä käytetä kemiallisia prosesseja. Toiminta ei saastuta maaperää eikä pohjavettä. Louhittava kiviaines, graniitti, ei sisällä happamuutta tuottavia sulfidimineraaleja eikä sisällä muitakaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita. Graniitti on pysyvää (inertiä) liukenematonta kiveä. Osa louhitusta kivistä varastoidaan alueelle myöhempää käyttöä varten. Graniitti kuuluu pysyvien kaivannaisjätteiden luetteloon: Kaivannaisjätteen luokittelu pysyväksi, Louhinnassa muodostuvat sivukivet, Suomen ympäristö 2112011, Ympäristönsuojelu. Louhinnalla ei ole vaikutusta pohjavesiin. Alueen kallio on ehjää ja louhimo on ehjäseinäinen ja -pohjainen. Louhimovedet eivät imeydy kallio- eivätkä muuhun pohjaveteen. Ottamisalueen vaikutuspiirissä ei ole vedenottoa, eikä alue kuulu hyödynnettäviin pohjavesialueisiin. Toiminnalla ei ole vaikutusta lähimpien asumusten kaivovesiin.

Hakija on esittänyt, että toiminnalla ei ole saastuttavaa vaikutusta vesistöön. Louhimo on ehjäseinäinen ja -pohjainen, eivätkä louhimovedet ole tutkimusten mukaan yhteydessä pohjavesiin. Louhimotoiminnalla ei ole vaikutusta paikallisiin kaivovesiin. Porauksessa syntyvä hienojakoinen kiviaines on liukenematonta kiviainesta. Alueelle satavat pintavedet valuvat/imeytyvät luonnolliseen veden kiertoon. Louhimoon kertyvät kiintoainesta sisältävät vedet johdetaan tasausaltaiden kautta maameitykseen siinä vaiheessa, kun kerimävesiä muodostuu. Tasausaltaissa on ylivirtaus- (kiintoaineksen erotus) ja alivirtausjärjestely (öljynerotus). Timanttivaijerisahauksen huuhteluvesi otetaan alueen sadantavesistä.

9.2 Päästöt ilmaan

Louhinnassa muodostuva pöly on porauksessa ja työkoneiden liikkumisesta muodostunutta kiviainesta. Pölyn leviämistä vähennetään käyttämällä parhaita työskentelymenetelmiä (BEP). Porauksen yhteydessä syntyvä kivipöly otetaan talteen työkonekohtaisilla imureilla. Työkoneiden liikkumisesta aiheutuvaa soratienkaltaista pölyäminen estetään kastelulla. Pääosa kivien irrotuksesta tehdään vesihuuhtelua käyttävällä, pölyämättömällä timanttivaijerisahauksella.

Hakija on esittänyt, että pölyvaikutukset jäävät lupa-alueelle, suurimmaksi osaksi louhimoon ja toiminta-alueelle. Pölynsidontaan käytetään tarvittaessa vettä. Poravaunuissa on pölynkeräimet ja murskaimen pölyämistä vähennetään koteloinnilla, kastelemalla ja tuulisuojilla sekä sijoittamalla murskain tuulettomaan paikkaan louhimon pohjalle. Työkoneiden ja liikenteen ilmakuljetteiset pöly- ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä eivätkä merkittävästi lisää asutun, viljellyn ja liikennöidyn ympäristön taustapitoisuuksia.

Ottamisalueelle johtaa Pielaveden-Kiuruveden väliseltä asfalttipäällysteiseltä maantieltä no 561 sorapintainen metsäautotie. Hakija on esittänyt, että kuivina kausina pölynsidontaan käytetään tarvittaessa vettä.

9.3 Melu

Promethor Oy on tehnyt 25.1.2023 hakemuksen liitteenä olevan ympäristömeluselvityksen. Melulaskenta on tehty erikseen tarvekiven louhinnalle ja sivukiven murskaukselle, koska niiden toimintaa ei ole alueella samanaikaisesti.

Ympäristömeluselvityksessä on esitetty, että "laskentatulosten perusteella tarvekilouhinnan ja murskaustoiminnan aiheuttaman melun keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksilla raja-arvoa 55 dB(A) eikä lomarakennuksilla raja-arvoa 45 dB(A). Lähimmillä yksityismaiden luonnonsuojelualueilla melutaso on suurimmillaan valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 luonnonsuojelualueelle annetun ohjearvon tasoinen. Mallinnustulosten perusteella melutason raja-arvojen täyttymiseksi ei tarvita erikseen määritettäviä meluntorjuntatoimenpiteitä. Louhimon kallioseinämät ja maaston muodot estävät melun leviämistä ympäristöön ja toisaalta etäisyys melulle altistuviin kohteisiin on riittävän suuri suunniteltuun toimintaan nähden."

9.4 Tärinä

Hakija on esittänyt, että tärinän vaikutus jää toiminta-alueelle. Vaijerisahauksen sekä pienten räjähdysainemäärien vuoksi tärinän vaikutusalue on suppea (irrotusräjäytys, noin 100 kg momentiaalista K- tai KKputkipanosräjähdettä). Tutkimusten mukaan käytettävän räjähdäinmäärän mukaisesti tärinää ei ole enää havaittavissa yli 200 m ja mitattavissa yli 400 m etäisyyksillä. Kiinteistökatselmukset on tehty lähimmissä kiinteistöissä.

9.5 Liikenne

Ottamisalueelle johtaa Pielaveden-Kiuruveden väliseltä asfalttipäällysteiseltä maantieltä no 561 sorapintainen metsäautotie. Ottamisalue on noin 650 metrin päässä maantieltä.

Hakemuksessa on esitetty, että raskaan liikenteen kuljetukset tapahtuvat pääsääntöisesti klo 7 – 22 välisenä aikana. Raskaiden ajoneuvojen määrä, joka sisältää alueelle tulevat ja sieltä lähtevät, on keskimäärin alle kymmenen vuorokaudessa. Liikenne aiheuttaa kymmenen metrin etäisyydelle tien keskilinjasta alle 45 desibelin päiväajan keskiäänitason. Liikenteen aiheuttaman melun keskiäänitaso mm. asuinrakennuksille on pieni.

9.6 Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), ympäristön kannalta parhaat käytännöt (BEP) ja energiatehokkuus

Hakija on esittänyt, että päästöjä vähennetään toiminnan sijoittelulla. Pölynsidontaan käytetään tarvittaessa vettä. Tarvekiven poralaitteissa on pölynkeräimet. Murskauksen pölypäästöjä vähennetään tarvittaessa koteloinnilla. Polttoprosessipäästöt minimoidaan huoltamalla koneet säännöllisesti ja pitämällä laitteet hyvässä kunnossa.

Hakija on esittänyt, että melulähteet sijaitsevat pääosin avolouhoksessa (vähintään 4-5 m korkea kivireunus). Kaivualueetta suojaa puusto ja topografia. Murskaustoiminta on lyhytkaista. Murskauslaitoksen meluamista vähennetään laitekohtaisilla suojauksilla (koteloinneilla). Murskaus tehdään avolouhoksessa.

10. TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Hakemuksessa on esitetty, että toiminta ei vähennä alueen viihtyvyyttä eikä vaaranna ihmisten terveyttä. Häiritsevä melu ja tärinä jäävät ottamisalueelle. Porauksessa ja työko-

neissa on tasainen ääri. Kiven kaatojen ääni on lyhytkestoista. Satunnaisten räjäytysten ääni on lyhytkestoinen. Tehdyn ympäristömeluselvityksen mukaan louhinnan melu jää lähimmissä noin 400 etäisyydellä olevissa kiinteän asumuksen kohteissa selvästi alle suositusarvojen (Vnp 993/1992). Toiminnan melu ei ylitä suositusarvoja myöskään siinä tapauksessa, että louhinta ja murskaaminen tapahtuisivat yhtä aikaa. Räjäytykset kalliosta tehdään päiväaikaan (kerran kahdessa-kolmessa viikossa), niin ettei niistä aiheudu kohtuuton haittaa lähiympäristölle. Ajoittainen ja lyhytkestoinen kiven murskaus ei myöskään heikennä aineen viihtyvyyttä. Louhinnan ja murskauksen pölyvaikutus jää ottamisalueelle, eivätkä pölyn ohjearvot ylity edes 100 m etäisyydellä louhimosta. Timanttivaijerisahausta käytetään vesihuuhtelua ja porauslaitteissa on pölynkeräimet. Murskaimen pölyämistä vähennetään koteloinnilla ja kastelulla. Teiden pölyäminen estetään kuivina kausina kastelulla. Kai-vualue ja sivukivikasa ovat maisemallisessa suojassa. Alue on työmaa-aluetta ja sinne on sivullisilta pääsy kielletty. Vaaralliset paikat merkitään varoitustauluin ja suojataan kivilohka-reista rakennetulla aidalla.

11. TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Hakija on esittänyt, että toimintaa tarkkaillaan louhimon käyttötarkkailun kautta. Laitoksenhoitaja tarkkailee laitteistojen toimivuutta ja toiminnasta aiheutuvia päästöjä aistinvaraisesti laitoksen toiminnan aikana.

Hakija on esittänyt, että tekee maa-aineslain mukaisen vuosiraportoinnin ja räjäytyskirjanpitoa.

12. POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hakemuksessa on esitetty, että nykyaikaisiin laitoksiin liittyy hyvin vähän riskejä. Turvasäännösten noudattaminen ja suojaamien käyttö vähentää henkilövahinkojen syntymistä. Suurimpia ympäristöriskejä ovat öljyvuodot. Näiden torjumiseksi koneiden ja laitteiden säännöllisellä huollolla ja oikealla käytöllä on tärkeä merkitys. Kaksoisvaippaiset polttoainesäiliöt estävät valumat maaperään. Sijoittaminen tiivistetylle alustalle helpottaa vuotojen havaitsemista. Päivittäinen tarkkailu ja säännöllinen huoltaminen ja kunnossapitäminen estävät vahinkojen syntymisen jo ennakolta. Imeytysainetta (turve) varataan mahdollisten vuotojen varalle.

Ensisammutuskalusto tulee olemaan jatkuvasti saatavilla mahdollisten syttymispaikkojen läheisyydessä.

Poralaitteiden pölynkeräyslaitteiden toimintaa ja kuntoa tarkkaillaan jatkuvasti. Mahdolliset vaurioitumiset huomataan välittömästi ja korjataan seuraavan tauon yhteydessä.

Loimaan Kivi Oy:llä on ympäristövastuuvakuutus mahdollisten vahinkojen varalta.

13. ALUEEN MAISEMOINTI JA JÄLKIHOITOTYÖT

Louhimo ei todennäköisesti vielä lopeta toimintansa tämän lupakauden aikana, mikäli kiviaines vastaa sille asetettuja vaatimuksia.

Louhintatoiminnan loputtua, suoritetaan alueella mm. seuraavat toimenpiteet:

- louhinnassa ja sivukiven käsittelyssä tarvittavat laitteet ja rakenteet puretaan sekä kuljetaan pois alueelta niin kuin myöskin kaikki toiminnan aikana syntyneet jätteet.
- alue siistitään myös siten, ettei alueelle jää liikkumisen kannalta vaarallisia kohtia ja sortumisvaaraa.
- avolouhoksen annetaan hitaasti täyttyä sadevedellä ja veden pinnasta yli 2 metriä korkeat louhinta-alueen porrastetun kalliorinteen jyrkät reunat suojataan kivimuurilla. Pääsy sivukivikasalle estetään myös suurilla kivilohkareilla.
- osa irtomaista, joita on kasattu erikseen, käytetään alueen maisemointiin. Sivukivikasojen verhoilua humuspitoisella maa-aineksilla tulee välttää kaikkialla siellä missä se vain on mahdollista, sillä sivukiven hyötykäyttö myöhemmässä vaiheessa (esimerkiksi murskeena) vaikeutuu mikäli sivukivivarastot ovat peitetty irtomailla.
- alueella suoritetaan metsitystä siten, että luontaisen uudistuksen ulkopuolelle jääneet laikut istutetaan asianmukaisilla taimilla. Porauspöly ja hienompi kiviaines ovat useille kasveille ja esim. männyntaimille otollinen kasvualusta ja yleensä kasvillisuus saa luonnollisesti jalansijan muutamassa vuodessa. Metsitystä voidaan tarpeen mukaan suorittaa paikallisen metsähoitoyhdistyksen ohjeiden mukaan.
- yleiselle tiestölle ei tulla tekemään muutoksia. Louhimoalueella sijaitsevia teitä tullaan mahdollisesti siirtämään louhinnan edetessä. Alue palautetaan metsätalousmaaksi. Avolouhos täyttyy osittain vedellä. Veden syvyys on noin 3–5 m (ylivuoto tasolla +153–155 mpy.). Sivukivikasa jää raaka-ainevarastoksi. Tarkempi maisemointisuunnitelma toimitetaan, kun ottotoiminnan loppuminen on näköpiirissä.

14. LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

14.1 Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Pielaveden kunnan ja Iisalmen kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 27.11.2024 – 3.1.2025. Hakemusasiakirjat ja kuulutus ovat olleet nähtävillä tuona aikana Pielaveden kunnan ja Iisalmen kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Kuulutus on julkaistu Pielavesi-Keitele-lehdessä 27.11.2024. Kuulutus on lähetty postitse lähialueelle (500 m) sijoittuvien kiinteistöjen omistajille 25.11.2024

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu uudelleen Pielaveden kunnan ja Iisalmen kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 26.2. – 4.4.2025 hakijan lupahakemuksen täydennyksen takia. Hakemusasiakirjat ja uusintakuulutus ovat olleet nähtävillä tuona aikana Pielaveden kunnan ja Iisalmen kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Kuulutus on julkaistu Pielavesi-Keitele-lehdessä 26.2.2025. Uusintakuulutus on lähetty postitse lähialueelle (500 m) sijoittuvien kiinteistöjen omistajille 24.2.2024

14.2 Tarkastukset

Alueella on käyty maa-ainesvalvonnan yhteydessä.

14.3 Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot 25.11.2024 ja uudelleen 24.2.2025 Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat- vastuualueelta, Pohjois-Savon liitolta, Pohjois-Savon alueelliselta vastuumuseolta, Pielaveden kunnalta ja Pielaveden kunnan terveyden-suojeluviranomaiselta.

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta on lausunut 10.12.2024 seuraavaa: "Hakemuksen mukaisella toiminta-alueella on voimassa Pielaveden itäosan rantaosayleiskaava, jossa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Itäosan rantaosayleiskaava on oikeusvaikutteinen sen ranta-alueilla. Kaikki kaavoituksessa tehty luonto-, muinaismuisto-, ym. selvitykset on kohdennettu ranta-alueille. Hakemuksen mukaisen toiminta-alueen läheisyyteen sijoittuu Särkilampi sekä kaksi luonnonsuojelualuetta (SL). Toinen luonnonsuojelualueista sijoittuu Särkilammen pohjois-itäpuoliselle rannalle. Rantarakentamista ei ole osoitettu Särkilammelle. Louhittavasta alueesta lähimmät kaavassa osoitetut rakennuspaikat sijaitsevat Ison- ja Pienen täilammen, sekä Yijäkönjärven rannoilla. Etäisyyttä näihin on yli kilometri. Olemassa olevaa asutusta sijaitsee lähimmillään Mäkikylän alueella n. 300 metrin etäisyydellä."

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta on 21.3.2025 lausunut uusintalausuntopyyntöön seuraavaa:

"Ympäristön ja asumisen lautakunnalla ei ole lisättävää aikaisemmin annettuun lausuntoon."

Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo on lausunut 12.12.2024 seuraavaa:

"Vastuumuseo on tutustunut hakemusasikirjoihin ja toteaa ettei sillä ole oman toimialansa osalta huomautettavaa hakemukseen."

Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo on lausunut 12.3.2025 uusintalausuntopyyntöön seuraavaa:

"Pohjois-Savon alueellisella vastuumuseolla ei ole lausuttavaa viestin aiheessa mainitun yhteislupahakemuksen uusintakuulutukseen."

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat-vastuualue on lausunut 13.12.2024 seuraavaa:

"Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa lupahakemukseen."

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat-vastuualue on lausunut 27.3.2025 uusintalausuntopyyntöön seuraavaa:

"Pohjois-Savon ELY-keskuksen luonnonsuojelu- ja alueidenkäyttöyksikkö katsoo, että vuonna 2023 hakemuksen kohde on ollut Lumi-suden aktiivisesti käyttämällä reviirin osalla. Vuodelta 2024 Luken palvelussa ei ole havaintoja susista tai reviiristä. Susista lähimpiä havaintoja viimeisen 2 kk ajalta (ennen 28.2.) 1-5 kpl 20 km itään hankealueesta. Luken tietokanta on kuitenkin jatkuvasti päivittyvä. Suden reviirin eniten käyttämä ydin on alueella kattanut kymmeniä neliökilometrejä, joten vaikutus on joka tapauksessa vähäinen kuten muihinkin suurpetoihin."

Pielaveden kunnan terveydensuojeluviranomainen on lausunut 17.12.2024 seuraavaa:
"Saostusaltaiden toimivuutta/veden viipymää on seurattava, että saadaan selville luonnon vesikiertoon pumpattavan veden aiheuttama kuormitus luontoon/ päästöt vesistöön ja sitä kautta vaikutukset vesieliöistöön. Mahdolliset raskasmetallien kertymiset ja rikastuminen ihmisravintona käytettäviin alapuolisten vesistöjen vesieliöihin kuten esimerkiksi kaloihin.

Toimijalle tulee päätöksessä asettaa tarkkailuvelvoite, että lähialueiden talousveden saata-
vuus turvataan lähialueiden lähteistä ja kaivoista sekä kartoitettujen talousvesikaivojen ta-
lousvedenlaatua sekä riittävyttä tulee seurata tarkkailuvelvoitteen mukaisesti, että talous-
vesi täyttää vedet *Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatu-
vaatimuksista ja valvontatutkimuksista (STMa 401/2001)*. Vedenottopaikat ja lähde-
/talousveden laadun säilyminen tulee varmistaa ennen laajennetun toiminnan aloittamista
sekä turvata toiminnan aikana ja toiminnan jälkeen.

Valuma- ja vaikutusalueella olevien alapuolisten vesistöjen uimaveden (*sosiaali- ja terveys-
ministeriön asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta
354/2008*) sekä elintarvikkeiden pintakasteluun käytettävän veden laatu (*maa- ja metsäta-
lousministeriön asetus alkutuotannolle elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi asetettavista
vaatimuksista 134/2006*) tulee varmistaa säännöllisin näytteenotoin toiminnan kestäessä.
Vesien laadun tulee täyttää asetusten mukaiset laatusuositukset ja -vaatimukset.
Mahdollisten pitkien kuivien- ja poutakausien aikana kertyvien sakkujen, saostusaltaisiin
pumpattujen vesien mukana joutuneet kiintoainesten konsentraatioiden kuivuminen ja ir-
toaminen mm. rankkasateiden ja pitkien sadekausien seurauksena ja takaisin luontoon pa-
lautettavien vesikiertoon kulkeutuvien aineiden pitoisuudet tulee selvittää ja mahdollisista
muistakin ilmastollisista ja luonnon olosuhteista johtuvia lisätutkimusvelvoitteita tulee
määrätä tehtäväksi ilmiön jälkeen vuotuisten tarkkailuvelvoitteiden mukaisten säännöllis-
ten tutkimusten lisäksi. Saostusaltaista altaan alapuoliseen maaperään mahdollisesti kon-
sentroitunutta raskasmetallipitoisuutta tulee seurata, toimijalle asetettavan seurantavel-
voitteen mukaisesti. Lisäksi toimijalle tulee asettaa velvoite siitä, että toiminnan loputtua
toimija on velvollinen puhdistamaan mahdollisesti pilaamansa saostusalueen maaperän
raskasmetallipitoisuuksien, ravinteiden (mm. typpi ja fosfori) osalta sille tasolle kuin millä
se on ollut ennen toiminnan aloittamista.

Ympäristökeskusten laatimien vesienhoitosuunnitelmien, kuten Vuoksen vesistön vesien-
hoitosuunnitelma kulloinkin voimassa olevien vaatimukset tulee täyttyä. Lisäksi Valtioneu-
voston periaatepäätösten mukaiset Vesiensuojelun suuntaviivat tulee ottaa huomioon.

Mahdollinen veden mukana kulkeutuvat toiminnan seurauksena kalliosta irronneet ras-
kasmetallipitoisuudet saattaa lisääntyä toimintapaikan saostusaltaan kautta luonnon vesi-
kiertoon palautettavan veden vaikutusalueen alapuolisten vesistöjen vesieliöissä ja kertyä
petokaloihin. Niitä kalliosta irronneita raskasmetalleja tulee seurata säännöllisesti.

Tehdyistä tutkimuksista vuosittain tulokset tulee saattaa tiedoksi myös vaikutusalueen pii-
rissä asuville. Mahdolliset saostusalueiden mahdollisesti kohonneet raskasmetalli ja ravin-
nepitoisuudet tulee alueen käytön päättymisen jälkeen seurata ja tarvittaessa ryhtyä tarvit-
taviin puhdistus-/korjaustoimenpiteisiin. Tästä saattaa olla terveyshaittaa, jos hiukkaskoko
on pieni. Toimija on velvoitettava pitämään huolta alueesta ja sen turvallisuudesta sekä

kunnosta myös tuotannon loputtua (avolouhoksen täyttyminen vedellä ja sen riskit alueella liikkuville).

Yleisesti tulee ottaa huomioon kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön vaatimukset.

Toiminnassa muodostuva pöly tulee minimoida ja käyttää pölyä sitovia menetelmiä sekä parasta tekniikka pölyn irtoamisen ja leviämisen estämiseen. Maa-ainesten lastauksesta, kuljetuksesta sekä alueelle johtavasta liikenteestä aiheutuvaa tiestä ja toiminnasta nousevaa pölyä tulee sitoa. Toiminnasta aiheutuvasta pölystä ei saa aiheutua terveyshaittaa.

Kallion porauksessa, räjäytyksessä ja mahdollisessa kiviaineksen rikotuksessa ja murskauksessa muodostuva äänitaso tulee pysyä kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön asettamissa rajoissa. Lupahakemuksessa esitettyjä toiminta-aikoja tulee noudattaa.

Terveydensuojelulain (763/1994) tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa (terveydensuojelu).

Terveydensuojelulaissa (763/1994) tarkoitetaan terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä.

Terveydensuojelulain (763/1994) yleisissä periaatteissa on todettu, että elinympäristöön vaikuttava toiminta tulee suunnitella ja järjestää siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään.

Lisäksi elinympäristöön vaikuttavaa toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Lisäksi terveydensuojelulaissa todetaan, että milloin asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevalle, toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka vastuulla haitta on, ryhtymään viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Jos terveyshaitta on ilmeinen ja on syytä epäillä sen aiheuttavan välitöntä vaaraa, haittaa ei voida korjata tai jos terveydensuojeluviranomaisen määräystä haitan poistamiseksi ei ole noudatettu, eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä, terveydensuojeluviranomainen voi kieltää tai rajoittaa asunnon tai muun oleskelutilan käyttöä.

Kaikki tutkimustulokset tulee toimittaa myös Pielaveden kunnan ympäristöterveydenhuoltoviranomaiselle tiedoksi osoitteeseen ymparistoterveys@tervo.fi tai Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelut, Tervontie 4, 72210 TERVO.

Muilta osin ei Tervon kunnan ympäristöterveydenhuollon/ terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta ole lausuttavaa esitettyihin Ylä-Savon ympäristölautakunnan lausuntopyyntöasiakirjoista ilmenneisiin seikkoihin, joka koskee Loimaan kivi Oy:n yhteislupahakemusta kiinteistöllä Graniitti (kiinteistötunnus 595-431-8-50) Dnro IIS/265/11.01.00.07/2023."

Pielaveden kunnan terveydensuojeluviranomainen lausunut 21.3.2025 uusintalausuntopyyntöön seuraavaa:

"17.12.2024 annetussa lausunnossa on jo otettu huomioon lausuntomateriaalissa esille tuodut asiat terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta ja lausuttu niistä lisäksi täydennyksessä esille tullessiin asioihin terveydensuojeluviranomaisen kanta on seuraava:

- FCG:n lausunto suurpedoista: Terveydensuojelulainsäädännön ja elintarvikelainsäädännön näkökulmasta suurpedoista voi aiheutua terveyshaittaa silloin, jos niitä on niin paljon ja niin ihmisiin pelottomasti suhtautuvia, että ne jo "kaveeraa" eli tulevat ihmisten asumusten pihapiiriin sekä hyökkäävät ihmisten ja eläinten kimppuun levittäen taudinaiheuttajia mm. zoonooseja, raivotautia ym..

Elintarvikelain näkökulmasta suurpedot voivat levittää ihmisiin tartuttavia tauteja ja loisia esimerkiksi saastuttamalla luonnon marjoja tai viljeltyjä kasveja mm. levittämällä ekinokkia.

- Promethor Oy:n lausunto louhimon ja Löytänän tuulivoimapuiston yhteismelusta:

Terveydensuojelulain näkökulmasta Löytänän tuulivoimapuiston ja Graniitti kiinteistön maa-ainesten käsittelytoiminnan aiheuttama yhteismelun vaikutusta on vaikea arvioida. Mikäli toiminta-aikana melu koetaan häiritseväksi ja melusta tulee valituksia, niin toimijoita tulee velvoittaa valmistautumaan melumittauksiin ja varautumaan mittauksista aiheutuviin kustannuksiin. Melun ylittäessä lainsäädännön asettamat ohjearvot (meluvalittajan havainnointialueella asunnossa tai muussa oleskelutilassa) toimijoiden tulee ryhtyä välittömästi meluavaimentaviin toimenpiteisiin. Melu koetaan yksilöllisesti. Matalataajuuden äänen tiedetään aiheuttavan terveyshaittaa: (lihasjännitystä, päänsärkyä, ärsyntyneisyyttä, väsymystä, lisääntyvää tapaturma-alttiutta ja stressiä sekä unettomuutta).

Eri viranomaistahot ovat laatineet lakeja, asetuksia, periaatepäätöksiä ja ohjearvoja eri melua tuottavien toimintojen melutasoille. Näitä normien mukaisia äänitasoja voidaan pitää terveyshaittaa aiheuttavan tekijän tai olosuhteen kannalta sallittavina toimenpiderajoina.

Toimintojen tuottamasta melusta yksin ja yhdessä voi sille aiheutua pakoreaktio, jolloin ne voivat hakeutua "ihmisten ilmoille" hiljaisimmille reviirialueille. Aiheuttaen siten uusille alueille elintarvikelain näkökulmasta zoonooseja ja muita tauteja.

Muilta osin ei Tervon kunnan ympäristöterveydenhuollon/ terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta ole lausuttavaa täydennyksenä esitettyihin Ylä-Savon ympäristölautakunnan

uudelleen esitettyyn lausuntopyyntöön/ hakemus täydennysten asiakirjoissa ilmenneisiin seikkoihin, joka koskee Loimaan kivi Oy:n yhteislupahakemustäydennystä kiinteistöllä Graniitti (kiinteistötunnus 595-431-8-50) Dnro IIS/265/11.01.00.07/2023.”

Pohjois-Savon liitto on lausunut 19.12.2024 seuraavaa:

”Suunnittelualue on osoitettu Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 merkinnällä eo2 25.691 Särkilampi, maa-ainestenottoalue kallionlouhintaa varten. Maakuntakaavoituksen näkökulmasta Pohjois-Savon liitolla ei ole asiaan huomautettavaa.”

14.4 Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on saapunut kaksi (2) muistutusta ja yksi (1) mielipide.

Muistutus 1 saapunut 30.12.2024:

”Olemme Kannokon tilalla asuva perhe.

Saamamme kuulutus läheisen kallion (joka sijaitsee n. 350 m asuinrakennuksesta, aivan tonttimme rajalla) mahdollisesta tuhoamisesta on erittäin surullista kuultavaa ja toteutessaan vaikuttaa meidän elämäämme, ympäröivään luontoon ja sen eläimiin merkittäväillä tavoilla.

Kallion kappaleiksi räjäyttäminen aiheuttaa huomattavaa haittaa maisemalle, toisin kuin saamassamme kirjeessä täysin perusteettomasti väitetään. Kallion tuhoaminen pilaisi maiseman täysin. Sieltä ei myöskään enää pääsisi katselemaan upeita, alhaalta avautuvia vaaralaisia.

Ihmettelemme, että kenen laatima tämä ”luonto- ja maisemaselvitys” on, koska sitä ei Loimaan Kivi Oy:n hakemuksessa erikseen mainita. Vai onko siinäkin kysymyksessä GTK? Ja vaikka alue ei kuulu pohjavesialueelle, onko selvitetty mihin louhosalueelta valuva vesi valuu? Lähellä on kaunis Särkilampi ja Yijäkönjärvi. Valuuko kivipölyä, öljyä ja muita koneiden aiheuttamia saasteita noille vesialueille aiheuttaen ehkä rehevöitymistä ja tuhoja kalakannoissa?

Kalliolta avautuvat näkymät ovat erityisen kauniit. Maiseman kansallisromanttinen arvo, retkeilymahdollisuudet ja luonnon rauha voivat houkutella myös vierailijoita ja edistää alueen vetovoimaa. Esimerkkinä Kannokon tilan emäntä liikuttui kyyneliin alueen maisemat ensi kertaa nähdessään, ja tämä upea maisema, joka nyt meinataan tuhota, oli yksi vaikuttava tekijä hänen muuttopäätökseensä Pielavedelle, (jonne ihmiset eivät juurikaan enää muuta). Kymmenen vuoden louhinta taas karkottaa vähäisimmätkin vierailijat ja mahdolliset muuttajat alueelta.

Alueella on hyvinkin suurta merkitystä paikallisille asukkaille virkistyskäytössä ja se on merkittävä osa alueen asukkaiden hyvinvointia positiivisella tavalla. Louhinta muuttaisi tilanteen päällelleen:

Louhinnasta syntyvä melu, pöly ja tärinä ovat merkittäviä ympäristöhaittoja, jotka voivat vaikuttaa teidän ja naapureiden terveyteen ja elämänlaatuun. Louhinnasta syntyvä kivipöly lähellä asuinrakennuksia voi aiheuttaa jopa pitkäaikaisia terveyshaittoja.

Päätöksiä tehdessä on otettava huomioon, että vaikka desibelejä olisi mitattu vuonna 2023, puita on hakattu sen jälkeen monta hehtaaria asuinrakennusten ja louhinta-alueen välistä, joten desibelitilanne on tällä hetkellä todennäköisesti muuttunut huomattavasti.

Lisättäköön vielä, että tilan omistajan lisäksi Kannokon talossa asuu lapsia, jotka ovat jo muutenkin vaarassa jäädä raskaan liikenteen rekkojen alle asiaankuuluvan kulkuväylän puuttuessa, mutta tilanne vain pahenee, kun rekkojen määrä lisääntyy Kiuruvedentielle.

Ja mainittakoon, että Kannokon talossa asuu myös kotona työskentelevä (aloittava hyvinvointialan yrittäjä) emäntä, jonka työnkuvaan kuuluu mm. erilaiset asiakkaiden rentoutushoidot, virkistyspalvelut, luontoreitit ja seikkailutoiminta. Kannokon tilan emännän leipätyöstä tulisi näin ollen mahdotonta, rekkojen, poraamisen ja räjäyttelyn kuuluessa aamusta iltaan taustalla seuraavan kymmenen vuoden ajan.

Kannokon talossa asuu myös koville äänille erityisen arkoja eläimiä (rescuekoiria) jotka eivät tule kestäämään jatkuvaa poraamista ja räjäyttelyä. Myös koirien lenkitys tapahtuu kyseisellä metsäalueella, sillä tien vieressä kolmen ison koiran lenkitys on nyt jo vaarallista, saati sitten kun raskas liikenne lisääntyy huomattavasti ja todennäköisesti siirtyy lähemmäs tonttia.

Louhintatoiminnan aloittaminen alentaa todennäköisesti kiinteistön arvoa huomattavasti. Louhinta voi tehdä kiinteistön myymisestä vaikeampaa tulevaisuudessa ja aiheuttaa asukaille merkittävää taloudellista haittaa.

Toteutuessaan louhinta todennäköisesti pakottaa meidät kiinteistön myyntiin ja nopeaan muuttoon pois Pielavedeltä, joka jo muutenkin kärsii koko ajan kasvavasta asukaspulasta. Me emme tätä haluaisi, vaan viihdymme kodissamme.

Hautakiviä saa louhittua vähemmänkin merkittävistä paikoista ja me haluamme asua sekä työskennellä lastemme sekä eläintemme kanssa kodissamme rauhassa.

On täysin kohtuutonta väittää että "Ottotoiminta ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmelumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista", koska juuri niin tulee tapahtumaan. Alueella liikkuu myös uhanalaisia ja suojeltuja lajeja, kuten ilves, ahma ja karhu sekä susia.

Vaalimme sekä rakastamme ympäröivää luontoa, jonka sydän tuo erityisen kaunis kallio on.

Se on lapsille tärkeä retkipaikka ja koko perheen suurin ilo koko asuinympäristössä.

Korostamme tässä muistutuksessa lasten turvallisuutta ja hyvinvointia sekä eläinten stressiä ja pelkoa. Louhintatoiminta, raskas liikenne ja räjäytykset voivat olla erityisen haitallisia

lapsille ja lemmikeille, jotka elävät alueella. Lisäksi kallion tuhoaminen ja louhinta häiritsevät luonnon eläinten elinympäristöä ja voivat johtaa paikallisten lajien häviämiseen.

Näihin asioihin vedoten vaadimme Loimaan Kivi Oy:n laatiman hakemuksen hylkäämistä."

Muistutus 2 saapunut 3.1.2025

"Vastustamme kyseistä hanketta. Kyse on päivittäisen asumisen olleellisesta vaikeuttamisesta melun takia.

Seuraavat asiat pitää huomioida ja korjata:

- yhteisvaikutus Löytänän tuulivoimaipuiston melun kanssa, ei varmasti ole huomioitu nyt
- poraamisen, rikotuksen ja murskaamisen aiheuttama yhteisvaikutus, ei ole huomioitu
- kaikki oleellista melua aiheuttava toiminta pitää lopettaa klo 16:00 mennessä, jokin rauha asutuksella pitää olla.
- meluvallit rakennettava lähiasutusten suuntaan ennen toiminnan aloitusta

Hakemuksen tiedotteessa on viitattu vanhaan Euro Granitin hankkeeseen samalla kallio-alueella. Siinä Vaasan hallinto-oikeus rajasi murskaamisluvan viiteen päivään vuodessa ja vaati meluvallien rakentamista.

Tässä hankkeessa mitä ilmeisemmin vähätellään murskauksen osuutta. Se on kuitenkin eniten melua aiheuttavaa toimintaa. Murskeen tarve liittyyneen Kiuruvedentien uudelleen päällystykseseen v. 2025 (välillä Laukkala-Kiuruvesi), eli kyse on aivan jostain muusta kyse kuin "sivutoiminnasta".

Muistutuksen 2 täydennys saapunut 4.2.2025:

"Meluarviot mitä olen nähnyt hankekartoissa loppuvat 45 dB kohdalle, joka on yksi mitoitussarvo näissä. Eli tuon melurajan alapuolella olevia arvoja, eikä niiden alueita esitetä. Se ei kuitenkaan tarkoita, että tuon rajan ulkopuolella melu on nolla (se on siis < 45 dB).

Kun kahdelta suunnalta, kuten Löytänän ja Loimaan Kiven hankkeessa, on alue, jossa tuo meluraja molemmin puolin alitetaan, se ei suinkaan tarkoita, että niiden yhteisvaikutus ei voisi olla yli 45 dB. Mitä on yhteisvaikutus, kun molemmilta puolin on vaikkapa 35 dB?

Onko tilanne tällainen tässä tapauksessa?"

Mielipide 1 saapunut 4.4.2025:

"Luettuani ja perehdyttyäni yllätetyn maa-aines ja ympäristölupahakemuksen asiakirjoihin sekä sellaiseen relevanttiin tieteelliseen tutkimuskirjallisuuteen, joka tarkastelee kairavannaistoiminnasta aiheutuvia ympäristöhaittoja, kehoitan päättäjiä ja erityisesti ympäristön suojelusta vastuussa olevia huomioimaan seuraavaa ennen lopullista suunnitellulle kivilouhokselle myönnettävää lupaa. Lupaa on haettu seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi, mikä tarkoittaa sitä, että kivilouhoksella tulisi olemaan ympäristöönsä nähden sellaisia pitkäaikaisia vaikutuksia, joiden potentiaalista uhkaa luonnon monimuotoisuutta ajatellen on

vasta aivan viime vuosina vasta alettu ymmärtää. Luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin köyhtymisen vuoksi siihen vaikuttavien tekijöiden tieteelliseen tutkimustoimintaan kohdistuu jatkuvasti kasvava paine tarvittavien suojelutoimien määrittämiseksi. Eikä suotta; kiihtyvä luontokato on WWF:n mukaan jo kriittisessä vaiheessa. Yhdeksi selvästi elinympäristöjen monimuotoisuuteen merkittävästi vaikuttavaksi tekijäksi on tunnistettu ihmisen aiheuttama ympäristömelu. Tässä suhteessa voidaan osoittaa, että liikenteen ja maankäytön aiheuttaman melun ohella pelkästään jo teollisuusmelu voi yksinään muodostaa vakavan uhan ympäristölleen karkottaessaan valtaosan kasveja pölyttävistä ja niiden siemeniä levittävistä eläimistä. Laajemmin tarkasteltuna erityisesti lintuihin kohdistuvan melututkimuksen ansiosta voidaan nykyisin hyvin perustein osoittaa, että lintujen hyvinvoinnilla on huomattavasti suurempi vaikutus luonnon monimuotoisuuteen kuin mitä on tähän asti ymmärretty. Toistaiseksi laajin ja myös laadukas havaitsemani luontoa ja siihen kohdistuvaa ympäristömelua käsittelevä, sen tutkimusta kokoava ja sitä luotaava review-artikkeli on laadittu osana ranskalaisen PatriNat, center of expertise and data on natural heritage - organisaation tutkimusohjelmaa. Review' ssa on systemaattisesti ja poikkeuksellisen perusteellisesti käyty läpi luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvan melun häiritsevyyttä ja sen vaikutuksiin keskittyvää tieteellistä tutkimusta. Tähän ei review'n mu kaan ole ennen 1970-lukua juurikaan panostettu; vasta menneen vuosituhannen taitteessa relevantti tutkimustoiminta on alkanut kiihtyä nykyiselle tasolleen. Jos aiemmin vuositasolla julkaistiin vain muutama artikkeli tai ei laisinkaan, niin viimeisen parin vuosikymmenen aikana julkaisujen määrä on yltänyt jo reilusti yli sataan artikkeliin vuodessa. Kumulatiivisesti nimienomaan lintuihin kohdistuvia melututkimuksia löytyi kaikkiaan lähes 800 julkaisua. Toisin sanoen käytettävissä on varsin mittava tutkimuskirjallisuus, jonka yhteinen perusviesti on, että tyypillisesti satojen metrien päähän, mutta tapauskohtaisesti myös huomattavasti kauemmaksi etenevällä ympäristömelulla on merkittäviä vaikutuksia lintujen fyysiseen hyvinvointiin, käyttäytymiseen, pesimiskiertoon, lintupopulaatioiden tiheyteen ja lintujen väliseen kommunikaatioon. Kaikki tämä heijastuu viime kädessä luonnon monimuotoisuuteen useiden keskenään riippuvuussuhteissa olevien lisääntymis- ja eloonjäämisprosessien kautta. Luotettava, luonnon monimuotoisuuteen kohdistuva empiirinen melututkimus on poikkeuksellisen vaativa tutkimusala kompleksisuutensa ja vaadittavien monimutkaisten koejärjestelyjen vuoksi. Työ on myös pitkäjänteistä ja edellyttää yleensä ulkopuolista rahoitusta, millä on taipumus nostaa tutkimuskynnystä asettaen omat haasteensa jatkotutkimukselle. Tämä ei kuitenkaan oikeuta Loimaan Kivi 2(4) Oy:n lupahakemukseen liitetyn luontoselvityksen laatijaa FCG OY:tä ohittamaan lupahakemuksen kohteena olevan kivilouhoksen mahdollisia ja jo nyt yleisesti tiedossa olevia, välittömiä ja/tai potentiaalisia linnustolle aiheutuvia meluvaikutuksia vain toteamalla 21.10.2022 päivätyn, Mäkikylän maa-ainesottoalueen maisema- ja luontoselvitysraportin kohdassa 4.3.2 (sivu 12) enemmän tai vähemmän tarkoitushakuisesti, että maastotyö on tehty loppukesästä, jolloin linnustosta ei ole saatu luotettavaa kuvaa. Olen jo toistakymmentä vuotta asettunut sulan maan ajaksi (touko-syyskuu) Pielaveden Vaaraslahden Yijäkönkylälle vaimoni kanssa yhteisesti omistamamme, Yijäkönjärven länsipuolen rantaan rajoittuvalle, pinta-alaltaan hieman yli viiden hehtaarin Mäkelän tilalle (rek.nro 595-431-1-104) viettämään vapaa-aikaani. Vuosien mittaan tekemiäni omakohtaisten havaintojeni perusteella voin epäilemättä vakuuttaa, että niin itse tilan alueelle kuin laajasti sen ympäristöönkin on kehittynyt elinvoimainen ja rikas fauna. Maallikkonakin olen kyennyt tunnistamaan useita petolintuja kuten tuuli-, suo-, ja hiirihaukka sekä kaksi pöllölajia, lehtopöllön ja tilan rantaniityllä metsästävän viirupöllön. Muita joka kesä tavattavia lintuja ovat mmm. lehtokurppa, taivaanvuohi, korppi, närhi, pa-

lokärki sekä huomattavan runsas kanalintukanta. Pihapiirissä tapaa myös lepakoita sekä pääskysiä. Yijäkönjärvellä pesivät puolestaan kuikka- ja joutsenpariskunnat sekä aivan viime vuosina ilmaantuneet lokit ja kalatiirat. Ruokaa etsivät kurjet poikasineen ovat taas tyyppillinen näky lähiympäristön niityillä, missä myös töyhtöhyppä pitää reviiriään. Helposti tunnistettavien, tavanomaisten pikkulintujen ohella kuten peipposet, sirkut, kertut, varpuset, käki tai rastaat, alueella on kuultavissa koko joukko muiden lintujen ääniä, joiden tuottajaa ei varmuudella kykene tunnistamaan ilman, että kokenut lintuharrastaja tai alan ammattilainen tekee pätevän lintukartoituksen. Mikä ilahduttavinta, monilukuisten pölyttäjien eli kimalaisten, ampiaisten ja mehiläisten ohella niin pihapiirissä ja etenkin tilan rantaniityillä liikkuu myös lukuisia perhoslajeja, joista erityisesti suurperhosten ritari- ja apolloperhoset tuntuvat viihtyvän alueella. Suuremmista nisäkkäistä Yijäkönmäellä ja sen ympäristössä liikkuu ja oleilee hirviä, jotka kylläkin välttävät visusti ihmisiä. Viime kädessä ehdottomasti ainutlaatuisin kokemus on pihapiiriimme kahteenkin otteeseen ilmaantunut ilves, jolloin sitä on voinut sananmukaisesti ihailla luonnossa. Siihen, että Yijäkönmäen tuntumassa ja/tai itse mäellä on liikkunut ilveksiä historian saatossa jo pitempäänkin, viittaa Yijäkönmäen pohjoispuolella, karttaankin merkitty, Ilvesahoksi nimetty paikka. Suurpedot samoin kuin petolinnut liikkuvat tunnetusti laajalla alueella. Muutoin yleisimpien lintujen territorioiden koko vaihtelee huomattavasti eli lajista riippuen yhdestä aarista aina useisiin hehtaareihin saakka. Vastaavasti etäisyyden, jonka sisällä esimerkiksi kottarainen hakee ravintoa, on havaittu olevan yli kolme kilometriä. Etenevä ympäristömelu vaikuttaa laajalla alueella monen muunkin linnun ravinnon etsintään ja sen tuloksellisuuteen, mikä on vuorostaan sidoksissa lintujen kuulokynnykseen. Parhaimmillaan lintujen kuulo on 1-5 kHz alueella kuuloherkkyyden ollessa vastaavasti alimmillaan 10- 15 db. Miten etäisyys ympäristömelun lähteestä vaikuttaa eksaktisti pesimiseen ja/tai lintujen siirtymään pois omalta pesimäalueiltaan, on enemmän tai vähemmän kysymysmerkki nimenomaan kivilouhosten suhteen. Sitäkin enemmän aiheutta on tutkittu suuruusluokaltaan vastaavan melutason omaavan liikenteen ja rakennustoiminnan yhteydessä. Sen perusteella tiedetään, että linnut voivat reagoida valtateiden meluun enimmillään jopa noin puolentoista kilometrin säteellä, mitä melutasonsa puolesta voi käyttää approksimaationa myös muiden melulähteiden ollessa kyseessä. Joka tapauksessa tiedetään kuitenkin yleisesti, että etenkin metsäalueella pesivät linnut karttavat melua ja siirtyvät herkemmin pesimäalueiltaan pois. Varsinkin petolintujen elinolosuhteiden heikentyminen ja itse petolintujen siirtymä tyystin toiselle alueelle voi seurausvaikutuksineen romahduttaa pahimmissa tapauksessa koko paikallisen ekosysteemin. Laskennalliset melutasomallinnukset, joiden perusteella melun ympäristöhaittoja arvioidaan ja punnitaan, eivät myöskään välttämättä vastaa todellisuutta tapauskohtaisesti. Tämän vuoksi on aiheellista vaatia melutasojen jälkimittausta riippumattoman toimijan tekemänä sen jälkeen, kun ja jos kaivannaistoiminta on saatu käyntiin. Alla viitattu esimerkki-video osoittaa kiistattomasti, että jos meluselvityksen <https://drive.google.com/file/d/1hmCCeqhMlp9cCXYPfVcH9Sy8bZKKDQb3/view> tekijän omavalvontana suorittaman mittauksen perusteella louhimon aiheuttaman keskimelun arvoksi on saatu n. 40 dB, niin todellisuudessa melutaso on vielä noin puolen kilometrin etäisyydellä mitattuna 54 dB eli 14 dB yli sen, mitä mittauksen kohteella olevalla alueella oli sallittu. Tämän myötä herää kysymys, miksi Yijäkönjärven länsipuolen kolme lomakohtetta, omani ja kaksi viereistä naapuria, on jätetty lupa-anomukseen liitetyn, Promethor Oy:n suorittaman melumittauksen ulkopuolelle, vaikka nämä lomakohteet sijaitsevat lupakohteena olevasta kivilouhoksesta lähestulkoon samalla etäisyydellä eli noin 1400-1500 metrin päässä kuin jo tehdyn mittauksen alaiset lomakohteet nro 20 ja 21. Loimaan Kivi Oy:n ta-

pauksessa oman mausteensa muodostaa se tosiasia, että lupahakemuksen kohde on noin 4,3 kilometrin etäisyydellä suunnitteilla olevasta Löytänän tuulivoimalapuistosta. Tässä tapauksessa on mahdotonta arvioida ilman validia lisäselvitystä, miten kaikkein alhaisimman kuulo-herkkyyden omaavat linnut reagoivat kahden vastakkaisella suunnalla sijaitsevan, yli sadan desibelin lähtömelutason omaavan äänilähteen aiheuttaman melun yhdistyessä? Oma kysymyksensä on myös, missä määrin meluäänet voi vahvistua Yijäköjärven pinnan kohdatessaan? Pelkästään tuulivoimalan ollessa kyseessä linnut reagoivat tutkitusti niin, että merkittävä osa kanalinnuista, mutta myös pöllöt ja osa petolinnuista siirtyy enimmillään yli viiden kilometrin etäisyydelle tuulivoimalasta. Se, kuinka merkittävästi tämän kokoluokan siirtymät muokkaavat ja mahdollisesti heikentävät koko Yijäköjärvalueen monimuotoisuutta muodostaa vakavan riskin, joka on päätöksenteossa otettava huomioon. Yhteen vetona voidaan käytettävissä oleviin tutkimustuloksiin perustuen yleisesti todeta, että ihmisen aiheuttama ympäristömelu vaikuttaa monin tavoin kielteisesti linnustoon ja vastaavasti luonnon monimuotoisuuteen. Tähän viitaten Loimaan Kivi Oy:tä on veloitettava riippumattoman toimijan työnä laatimaan pätevä, alueellisesti riittävän laajalle ulottuva selvitys maa-aines ja ympäristölupahakemuksen kohteena olevan kivilouhoksen vaikutuksista paikalliseen linnustoon, sen luonteeseen ja tiheyteen. Selvitys on tehtävä kevät- ja kesäaikaan niin, että lintujen muutto ja pesintä voidaan tarkastelussa ottaa huomioon. Toisaalta, kun lupahakemuksessa todetaan, että louhinta-aika vuositasolla on 3-4 kk, vaikutusalueen linnuston elinoloihin ja etenkin lisääntymiseen kohdistuva melupaine voidaan minimoida yksinkertaisesti siten, että louhintaa ja murskausta ei sallita touko-kesäkuun välisenä aikana. Lisäksi muuna aikana kaikkinaisen työ on tehtävä ma-pe kello 8-18, mikä ottaa huomioon sen, että lintujen ruuanhankinta on niin aamuisin kuin iltaisin vilkkaimmillaan. Vaihtoehtoisesti jo ennen kivilouhoksen avaamista paikalle on rakennettava vähintäänkin Yijäköjärven puoleiselle osuudelle melua oleellisesti vaimentava meluaita ja varmistettava jälkimittauksin, että melu ei myöskään tosiasiallisesti häiritse lintujen pesintää tai poikasruokintaa."

14.5 Vastineet

Hakija on antanut seuraavan sisältöisen vastineensa 8.1.2025 lausuntoihin ja muistutuksiin:

"Loimaan Kivi Oy on tehnyt hakemukseen tarvittavat selvitykset laajasti (vesi-, melu ja luontoselvitykset sekä läheisten rakennusten katselmuksset). Selvitykset on teetetty alansa ammattilaisilla ja niissä ei ole ilmennyt mitään estettä luvan myöntämiselle.

Loimaan Kivi Oy uskoo, että ympäristölautakunta tekee päätöksensä lain ja asetuksen mukaisesti."

Hakija on täydentänyt vastinettaan ja hakemustaan 17.2.2025 seuraavasti:

"Paljonko sivukiveä murskataan vuodessa? Määrä m3 ja t vuodessa. Hakemuksessa on esitetty, että 10 vuoden ajalle haettava kokonaisottomäärä on 100 000 m3 ja vuotuinen ottomäärä tarvekivelle on 4000 m3 ja sivukiveä syntyy 6000 m3 vuodessa. Hakemuksessa on kuitenkin esitetty, että "Sivukiven murskausta on korkeintaan 50 000 t vuodessa." 50 000 t vuodessa on huomattavasti isompi määrä kuin mitä muuntokertoimella 6000 m3:sta vuodessa saadaan tonneina.

- Murskausta ei tule toiminnan alkuvuosina olemaan, sivukivi käytetään louhimon infran rakentamiseen. Anotulla murskausmäärällä pyritään varmistamaan se, että määrällä pystytään varmistamaan murskauksen suorittaminen myöhemmin. Murskausurakoitsijat eivät ole kiinnostuneita, jos myönnetty määrä on kovin pieni.

Montako päivää vuodessa louhintaa kestää ja montako päivää murskaus kestää vuodessa? Montako kertaa vuodessa alueella louhitaan tai murskataan? Onko louhintaa ja/tai murskausta joka vuosi?

- määriä on vaikea määrittää tässä vaiheessa, kun kivi ei ole vielä markkinoilla. Kysyntä ratkaisee sen, kuinka paljon louhintaa on. Arvio on, että louhintaa tulee olemaan vuosittain min. 3 kk ja max. 10 kk.

Onko murskaustoimintaa alueella vasta, kun murskausasema saadaan sijoitettua tasolle + 155 m? Melumallinnuksessa on esitetty, että murskausasema on tasolla + 155 m. Mikäli murskausta on tarkoitus toteuttaa heti toiminnan alusta alkaen, murskausasemaa ei voida sijoittaa + 155 m tasolle ja melua ei ns. lähtötilanteen osalta ole esitetty.

- murskaustoimintaa harjoitetaan vasta kun louhintaa on tasolla + 155.

Onko louhintaa ja murskausta alueella samanaikaisesti? Louhinnan ja murskauksen melun yhteisvaikutusta ei ole esitetty. Mikäli yhteisvaikutusta ei mallinnuksessa esitetä, ei niiden vaikutusta voi lupaa käsiteltäessä arvioida.

- louhintaa ja murskausta ei suoriteta samanaikaisesti.

Onko toiminnan melulla yhteisvaikutusta Löytänän tuulivoimapuiston melun kanssa? Muistutuksessa esitetty, että melun yhteisvaikutusta Löytänän tuulivoimapuiston kanssa ei ole huomioitu.

- Promethor Oy:n lausunto liitteenä.

Onko tarvetta meluvalleille asutuksen suuntaan? Muistutuksessa esitetty, että "meluvallit rakennettava lähiasutusten suuntaan ennen toiminnan aloitusta." Muistutuksessa viitattu Euro Granitin Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen murskaamisen rajaamisesta viiteen päivään vuodessa ja vaatimuksesta meluvallien rakentamiseen.

- kuten meluselvitys osoittaa meluntorjunnalle ei ole tarvetta. Euro Granit Oy:n suunniteltu toiminta oli laajamittaisempaa kuin Loimaan Kivi Oy:n.

Onko ilves, ahma, karhu ja susi huomioitu luonto- ja maisemaselvityksessä? Muistutuksessa esitetty, että "alueella liikkuu myös uhanalaisia ja suojeltuja lajeja, kuten ilves, ahma ja karhu sekä susia".

- FCG:n lausunto liitteenä.

Perustelut hakemuksessa esitetyille toiminta-ajoille? Muistutuksessa esitetty, että "kaikki oleellista melua aiheuttava toiminta pitää lopettaa klo 16:00 mennessä".

- hakemuksen toiminta-ajat noudattavat MURAU-asetusta."

"Lausunto, Jari Kärkkäinen FCG, 14.2.2025

Suurpedot voivat liikkua alueella, mutta alueen merkitys suurpedoille on vähäinen alueen pienenä takia. Alueen pinta-ala on noin 8,0 ha. Lähin susireviiri on yli 30 km päässä Iisalmen koillispuolella (Valtonen ym. 2024). Karhusta tai ahmasta ei ole havaintoja Pielaveden Mälikylän alueelta viimeisen kahden kuukauden aikana (LUKE 2025). Ilveksen jälkiä on havaittu Vaaraslahden seudulta (10 x 10 km), jolloin laji voi liikkua alueella.

Alueen merkitys lajien lisääntymiselle ei ole merkittävä, koska alueen keskiosalla on kallio-pinta paljastettu kasvillisuudesta ja kivennäismaasta, metsät ovat pääosin mäntyvaltaisia talousmetsiä ja taimikkoja sekä suojapaikkoja on vähän."

"Promethor lausunto yhteismelusta 16.2.2025

"Louhimon toiminnan aiheuttamalla melulla ei ole yhteisvaikutusta tuulivoimaloiden melun kanssa, koska toiminnot sijaitsevat niin etäällä toisistaan.

Muistuttajan esittämässä tilanteessa, jossa melua aiheutuu kahdesta suunnasta 35 dB, on niistä yhdessä aiheutuva melutaso 38 desibeliä. Tarkasteltavassa tilanteessa yhteismeluvaiikutus on vähäisempi. Hankealueiden välissä ei ole aluetta, jonne molemmista hankkeista aiheutuisi 35 desibelin melutaso."

Hakija on antanut 15.4.2025 seuraavan sisältöisen vastineensa uusintakuulutukseen saapuneisiin lausuntoihin ja mielipiteeseen:

"Olemme tutustuneet saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen / mielipiteeseen.

Kyseisistä dokumenteista ei löytynyt mitään mitä ei olisi jo otettu huomioon lupaa varten tehdyissä selvityksissä.

Uskomme, että viranomaisen tekee päätöksensä lakiin ja asetuksiin perustuen."

15. YLÄ-SAVON YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Ylä-Savon ympäristölautakunta myöntää Loimaan Kivi Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottoon sekä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan louhintaan ja murskaukseen Graniitti-tilalla (595-431-8-50)

Toiminnalle myönnetään myös maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen toiminnan aloittamisoikeus muutoksenhausta huolimatta.

Hakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa sekä niiden täydennyksissä mainitun lisäksi on noudatettava seuraavia määräyksiä:

16. LUPAMÄÄRÄYKSET

Luvan voimassaolo ja laajuus

1. Lupa on voimassa 10 vuotta, 31.5.2035 saakka.

Lupa voidaan siirtää toiselle toimijalle ainoastaan lupaviranomaisen suostumuksella.

Perustelut: Maa-aineslupa ja ympäristölupa on haettu 10 vuodeksi. MAL 4a §:n ja YSL 47a §:n mukaisesti samaa hanketta koskevat maa-aines- ja ympäristölupa on käsiteltävä yhdessä ja päätettävä samalla päätöksellä. MAL 4a §:n ja YSL 47a §:n mukaisen luvan voimassaoloon sovelletaan MAL 10 §:n mukaista voimassaoloa. Jos maa-aineslupan antama oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Lupaviranomainen voi määrätä, että luvan uuden haltijan on asetettava ennen ainesten ottamista maa-aineslain 12 §:ssä tarkoitettu vakuus lupaehtojen noudattamisesta. (MAL 13a §)

2. Lupa koskee 4 ha:n suunnitelma-aluetta ja 2 ha:n ottamisaluetta. Lupa on myönnetty 14.8.2023 päivättyjen ottamissuunnitelman suunnitelmapiirustusten perusteella.

3. Luvan voimassaolon aikana otettavan tarvekiven ja kalliokiviaineksen (sivukiven) kokonaisottomäärä on 100 000 k-m³. Alueelta louhittua kalliokiveä saa murskata enintään 50 000 tonnia vuodessa ja irrottaa kiveä 10 000 m³ ktr vuodessa.

Perustelut: Määräykset 2 ja 3. Lupa on myönnetty hakijan esittämälle alueelle ja kokonaisottomäärälle.

4. Louhintaa voidaan ulottaa alimmillaan ottotasolle + 150 m (N2000). Alimman kaivutason ja ylimmän havaitun pohjavesipinnan väliin on jätettävä vähintään metrin (1 m) paksuinen koskematon suojakerros.

Pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua tai alimman ottotason alapuolisia massanvaihtoja ei sallita.

Perustelut: Alin ottotaso on hakemuksen mukainen. Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta, mutta pohjaveden pilaaminen on kielletty muuallakin kuin luokitellulla pohjavesialueella. Pohjaveden pinnantas vaihtelee ottamisalueen läheisyydessä +149,41 m - +159,63 m (N2000).

Aloituskatselmus

5. Ennen maa-ainesten ottotoiminnan aloittamista on ottamisalueella pidettävä hakijan pyynnöstä aloituskatselmus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat.

Perustelut: Aloituskatselmus on tarpeen, jotta varmistutaan, että luvan määräykset ovat selvillä ja määräysten mukaiset toimet on tehty ennen ottotoiminnan aloittamista

Alueen merkintä ja suojaus

6. Ennen aloituskatselmuksen suorittamista päätöksen mukaiset kaivu- ja ottamisalue ja suunnitelman mukaisessa korkeusjärjestelmässä (N2000) oleva korkeusmerkintä on merkittävä maastoon niin, että rajat ja ottotaso ovat nähtävissä koko ottamistoiminnan ajan. Alin sallittu ottotaso tulee olla koko ajan merkittynä ainakin niissä paikoissa, mistä kulloinkin maa-ainesta otetaan.

7. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat kallio- ja maaleikkaukset, jotka ovat yli kolme (3) metriä korkeita, tulee suojata sellaisilla leikkauksen yläreunaan sijoitettavilla aidoilla (teräs-verkkoaita tms.) tai maa- tai kivivalleilla, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle.

Putoamisvaarasta on varoitettava kylteillä. Koko ottamisalue tulee merkitä maastoon lip-pusiimalla tai varoitusnauhalla sekä louhinta-alueesta varoitavilla kylteillä. Varoitusmerkin-töjä tulee ylläpitää säännöllisesti.

8. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä puomilla tai vastaavalla järjestelyllä.

Perustelut: Kaivu- ja ottamisalueen ja ottamistason merkintävaatimusten tarkoituksena on varmistaa, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. Lisäksi se helpottaa valvontaa ja seurantaa. Jyrkät ottorintaukset on merkittävä kunnolla maastossa liikkuvien turvallisuuden vuoksi. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. (MaL 11 §, MaA 2 §, Muraus-asetus 12 §)

Toiminta-ajat

9. Tarvekiven louhintaa ja sivukiven murskausta (ml. rikotus) ei saa alueella tehdä samaan aikaan. Tarvekiven louhintaa saa tehdä 1.8 – 30.6. välisenä aikana. Sivukiven murskausta saa tehdä 1.9.- 31.5 välisenä aikana.

Tarvekiven louhintaa ja sivukiven murskausta saa tehdä enintään 10 tuntia arkipäivän aikana ja enintään 40 tuntia arkiviikon aikana. Toiminnot ovat sallittuja arkipäivisin (ma – pe):

- poraaminen klo 7 - 21 välisenä aikana
- räjäytykset klo 8 – 18 välisenä aikana
- rikotus klo 8 – 18 välisenä aikana
- murskaaminen klo 8 - 18 välisenä aikana
- kuormaukset ja kuljetukset klo 7 – 22 välisenä aikana

Kaikki toiminta on kielletty viikonloppuisin ja arkipyhinä.

Perustelut: Louhintaa ja murskausta ei saa tehdä samaan aikaan, koska hakemuksessa ei ole esitetty toimintojen yhteisvaikutusta. Toiminta sijoittuu alle 500 metrin päähän melulle alttiista kohteista. Hakemuksessa on esitetty ns. Muraus-asetuksen (800/2010) aikarajoja lyhyempiä päivittäisiä toiminta-aikoja. Toiminta-ajat ovat hakijan esittämiä. Tarvekiven louhintaa ja sivukiven murskausta saa tehdä enintään 40 tuntia arkiviikon aikana eli 5 päivänä

8 h/päivä tai 4 päivänä 10 h/päivä. Toiminta-aikojen rajausta viikonloppuisin ja kesäaikaan on tarpeen lähiasutukselle aiheutuvien kohtuuttomien melu- ja viihtyisyyshaittojen estämiseksi. (YSL 8 ja 43 §, NaapL 17 §)

Toiminnan vastuuhenkilö ja tiedottaminen

10. Toiminnalla on oltava ammattitaitoinen vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on toimitettava tiedoksi ennen toiminnan aloittamista valvontaviranomaiselle. Mikäli vastuuhenkilön nimi tai yhteystiedot muuttuvat, on muutoksesta ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle.

Louhinta- ja kivenmurskaamotoiminnan jokaisen toimintajakson käynnistymisestä ja kestosta on ilmoitettava etukäteen (vähintään viikkoa ennen) valvontaviranomaiselle sekä lähialueen rakennusten omistajille. Samalla on myös ilmoitettava louhinta- ja murskausurakoitsijoiden yhteystiedot. Toimintajakson päättymisestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Perustelut. Vastuuhenkilön tehtävänä on valvoa, että lupa-, maisemointi-, työturvallisuus- ja muita määräyksiä alueella noudatetaan. Ilmoittaminen lähikiinteistöille ja valvontaviranomaiselle on tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi sekä valvonnan ja viranomaisen ohjeiden antamisen mahdollistamiseksi. (YSL 6-7, 16-17, 52, 66, 133 ja 134 §, VNa 800/2010 12 §)

Melu, värinä, hiukkaset ja pöly

11. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa vakituisesti asuttujen kiinteistöjen piha-alueilla ylittää päiväajan (klo 7 - 22) keskiäänitason LAeq 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22 - 7) 50 dB. Loma-asuntojen piha-alueilla toiminnasta aiheutuva päiväajan (klo 7 - 22) keskiäänitaso (LAeq) ei saa ylittää 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.

Jos melutaso ylittyy, toiminta on keskeytettävä ja luvan haltijan on ryhdyttävä toimenpiteisiin melutason alentamiseksi.

12. Murskaustoiminta alueella voidaan aloittaa vasta, kun louhinta on edennyt riittävästi ja murskauskaluste saadaan sijoitettua melumallinnuksen mukaiselle + 155 m (N2000) tasolle. Murskauskaluste on louhinnan edetessä sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle, kuitenkin aina korkeintaan + 155 m (N2000) tasolle.

Pintamaakasat, varastoitava louhe ja varastokasat tulee sijoittaa siten, että ne toimivat meluesteinä lähiasutuksen suuntaan.

Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Toiminta-alueella siirtokuljetusmatkat on suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.

Kivenmurskaamon melua tulee torjua koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisillä parhailla meluntorjuntatoimilla.

Perustelut: Määräykset 11 ja 12 on annettu meluhaittojen ehkäisemiseksi. Määräyksessä 12 on annettu raja-arvot melutasolle, joka toiminnasta saa aiheutua ilman, että se aiheuttaisi terveyshaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Melutasorajat perustuvat Murausasetukseen 800/2010, jossa melutason ohjearvot on säädetty raja-arvoiksi. (YSL 6-7, 8, 49, 52 ja 62 §, VNp 993/1992, VNa 800/2010 7, 13 §, MaL 11 §, MaA 2 §, NaapL 17 §)

13. Räjähdykset tai niistä aiheutuva värinä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista.

Perustelu: Ympäristön pilaantumisesta ei ympäristönsuojelulain mukaan saa aiheutua vahinkoa tai haittaa omaisuudelle. (YSL 52, 62 §, NaapL 17, 18 §)

14. Toiminnasta aiheutuva hengitettävien hiukkasten (PM10) ja pienhiukkasten (PM2,5) pitoisuudet asuin- ja loma-asuntokiinteistöillä eivät saa ylittää valtioneuvoston asetuksen 79/2017 4 §:n mukaisia ilmanlaadun raja-arvoja.

15. Pölylähteet on teknisten mahdollisuuksien mukaan sijoitettava toiminta-alueen alimalle kohdalle. Kallion porauksessa on käytettävä pölynsidontalaitteistolla varustettua poravaunua tai muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Pölyn leviämistä ympäristöön on estettävä kastelemalla ja koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

Perustelut: Määräyksillä 14 ja 15 varmistetaan, että toiminnan aiheuttamasta pölystä ei aiheudu lähikiinteistöillä terveyshaittaa tai kohtuutonta viihtyvyyshaittaa. Määräyksessä 14 on annettu raja-arvot toiminnasta aiheutuvien hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudelle. Toiminnan keskeisin vaikutus ilmanlaatuun on vaikutus pölypitoisuuksiin. Hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten raja-arvot pohjautuvat valtioneuvoston asetukseen ilmanlaadun raja-arvoista (79/2017). Raja-arvot on annettu nimenomaan terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Pölyntorjunnan on oltava tehokasta myös ajanjaksoina, jolloin veden käyttäminen pölyntorjunnassa ei ole mahdollista. (YSL 8, 17, 49, 52 ja 62 §, NaapL 18 §, VNa 800/2010 4, 5 ja 13 §, MaL 11 §, MaA 2 §)

Maaperän sekä pohjavesien suojaaminen

16. Alueelle ei saa tuoda muualta maa-aineksia ilman valvontaviranomaisen suostumusta.

17. Toiminnasta ei saa aiheutua pohjaveden ja maaperän pilaantumisen vaaraa. Haitta-aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa käyttäen.

18. Tukitoiminta-alueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveden on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja.

Poltto- ja voiteluaineiden ja kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikkojen maaperä tulee olla suojattu öljyhiilivetyjen ja kemikaalien vaikutusta kestäväällä materiaalilla, esimerkiksi öljynkestävällä HDPE-muovikalvolla ja sen päälle levitettävällä 30 cm:n hienojakoisella suojamaakerroksella. Maaperäsuojauksen reunat tulee olla korotetut, niin että alueelta öljy yms. vuodot voidaan onnettomuustilanteissa kerätä hallitusti talteen. Tankkauspaikalla maaperäsuojauksen tulee olla niin laaja, että se kattaa myös tankattavan työkoneen alan. Maaperäsuojauksen kunto tulee tarkistaa päivittäin ja se on kunnostettava välittömästi, kun vaurioita havaitaan.

19. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä. Kaikissa käytettävissä polttoainesäiliöiden jakelulaitteistoissa tulee olla ylitäytönesto ja laponesto. Säiliöiden täyttöputket ja jakelulaitteet on oltava lukittuna, kun alueella ei työskennellä. Säiliöiden täytöt on tehtävä valvotusti.

20. Koneiden huoltotoimenpiteet tulee pääsääntöisesti tehdä muualla kuin toiminta-alueella. Mikäli alueella on tarpeen tehdä koneiden huoltoja, tulee käyttää imeytysmattoja tai vastaavia alustoja, jotka estävät polttonesteiden pääsyn maaperään. Alueella ei saa tarpeettomasti säilyttää koneita tai laitteita.

21. Voiteluaineet ja muut ympäristölle vaaralliset aineet on varastoitava tiiviissä astioissa katetussa tilassa, jonka lattia on tiivis ja voiteluaineita kestävä ja joka on varustettu korotetuilla reunoilla siten, että vuodot eivät pääse maaperään ja ne voidaan kerätä talteen. Asiatomien pääsy varastoon on estettävä lukitsemalla varasto silloin, kun alueella ei ole toimintaa. Voiteluaineiden tilapäinenkin varastointi suojaamattomalla paikalla on kielletty.

Perustelut: Määräykset 16 - 21 ovat tarpeen maaperän sekä pohjaveden pilaantumisen estämiseksi. Koneiden ja ajoneuvojen huoltojen yhteydessä, polttonesteitä varastoitaessa, polttoainesäiliöitä täytettäessä tai ajoneuvoja ja työkoneita tankatessa maahan voi päästä valumaan aineita, jotka pilaavat maaperää ja aiheuttavat pohjaveden pilaamisvaaran. Myös voiteluaineita ja muita kemikaaleja voi päästä maaperään ja pohjaveden, jos niitä ei varastoida tiivispohjaisessa varastossa (YSL 7, 8, 16, 17, 19 ja 52 §, VNa 800/2010 9 §)

Pinta- ja valumavesien johtaminen sekä käsittely

22. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintaveden pilaantumista. Louhinta-alueen hulevedet on johdettava alueelta pois hallitusti, eivätkä ne saa lammikoitua alueelle. Toiminta-alueelta tulevat sade- ja hulevedet tulee johtaa maastoon laskeutusaltaan kautta. Laskeutusaltaasta tulee toimittaa erillinen suunnitelma leikkauspiirustuksineen valvojan hyväksyttäväksi ennen rakentamista.

23. Avo-ojiin purettavasta vedestä ei saa aiheutua purkualueen liettymistä, vettymistä eikä avo-ojien pintaveden kiintoaine- tai muun kuormituksen haitallista lisääntymistä eikä muuta ympäristöhaittaa tai vesilain mukaista vettymishaittaa.

24. Laskeutusaltaan sekä purkuojan kunto tulee tarkastaa vähintään kaksi kertaa vuodessa keväällä ja syksyllä. Laskeutusaltaan pohjalle kertyvä hienoaaines on poistettava tarvittaessa ja siirrettävä kuivumaan paikkaan, josta ei tapahdu uudelleen liettymistä. Kuivunut kivituhkaliete voidaan käyttää muuhun maa-ainekseen sekoitettuna uudelleen.

Perustelut: Määräyksillä 22 – 24 varmistetaan, että louhosalueen sade- ja sulamisvesistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Toiminta-alueelta tulevista sade- ja sulamisvesistä voi aiheutua haittaa laskuojien ja lähivesistön vedenlaadulle. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17 ja 52 §, VNa 800/2010 10 §)

Jätehuolto

25. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätehuolto on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on kerättävä erilleen muista jätteistä ja toimitettava luvan omaavaan vastaanottopaikkaan. Jätteitä ei saa polttaa eikä haudata.

26. Vaaralliset jätteet on säilytettävä suljetussa ja katetussa tilassa erillään muista jätteistä ja toisistaan, niiden säilytykseen soveltuissa varoaltain varustetuissa astioissa tai tiiviillä reunakorokkein varustelulla alustalla niin, että vuototilanteissa vaaralliset jätteet saadaan kerättyä talteen. Jäteastioissa tulee olla merkintä jätteiden laadusta ja vaarallisuudesta.

27. Kertyneet jätteet on toimitettava alueelta pois jokaisen toimintajakson päätyttyä käsiteltäväksi luvan omaavaan laitokseen. Jätteistä on pidettävä kirjaa, josta ilmenee niiden määrä, laatu sekä toimitusaika ja -paikka. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa on jätteiden siirrostä laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenee valtioneuvoston jätteistä antaman asetuksen (978/2021) mukaiset tiedot.

28. Toiminta-alueella syntyvät käymäläjätteet on käsiteltävä asianmukaisesti.

Perustelut: Määräyksillä 25 - 28 vähennetään pohjaveden ja maaperän pilaantumisriskiä sekä ehkäistään roskaantumista (YSL 7, 8, 16, 17, 52, 58 ja 66 §, JäteL 8, 12-13, 15-17, 72-73, 118-121 §, Jäteasetus (Vna 978/2021), VNa 800/2010 11 §, MaL 11 §, MaA 2 §)

29. Luvan saajan on noudatettava toimintaan liittyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa (päivätty 17.2.2023). Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava valvovalle viranomaiselle.

Perustelut: Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen käsittelemiseksi asianmukaisesti. (YSL 114 §, MaL 5 a §)

Häiriö- ja poikkeustilanteet

30. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialansa tekniikan kehittymistä ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi varauduttava ottamaan käyttöön toiminnan kannalta parhaan tekniikan mukaisia mahdollisimman kehittyneitä ja tehokkaita laitteita sekä työmenetelmiä.

31. Luvan haltijalla tulee olla toimintasuunnitelma vahinkotapausten varalle ja se on toimitettava luvan valvojalle. Vahinkotapauksista, kuten poltto- tai voiteluainevuodoista, on välittömästi ilmoitettava valvovalle viranomaiselle, pelastusviranomaiselle ja Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut ympäristölle haitalliset aineet on kerättävä välittömästi talteen. Öljyvuojojen varalta on oltava käytössä imeytysainetta ja suojattu säilytyspaikka öljyntyneelle maa-ainekselle. Alueella tulee olla varattuna koko ajan öljyn torjuntaan tarkoitettua imeytysainetta. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuotoja tulipalotapauksissa. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle tulee tarvittaessa estää.

Perustelut: Määräys 30 on annettu, koska toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja sen mukaan käytettävä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa (YSL 6-7, 16, 17, 52, 53, 66, 133 ja 134 §, VNa 800/2010 12 §, MaL 11§, MaA 2 §). Määräys 31 on annettu, koska ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toiminnan ympäristövaikutuksista ja -riskeistä.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

32. Luvan haltijan on heti toiminnan alettua osoitettava melumittauksilla louhintatoiminnan aiheuttamat melutasot lähimmillä häiriintyvillä kohteilla. Murskauksen melutasot on selvitettävä lähimmillä häiriintyvillä kohteilla ko. toiminnan alkaessa. Ennen melumittauksen suorittamista on toimitettava valvojalle mittaussuunnitelma hyväksyttäväksi. Mittaukset on tehtävä ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus melumittauksista. Mittaustulokset tulee toimittaa luvan valvojalle heti mittausraportin valmistuttua, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa mittauksesta. Jos melu sisältää iskumaista tai kapeakaistaista melua, mittaustulokseen on lisättävä 5 dB ennen sen vertaamista asetettuun raja-arvoon.

Mikäli melumittauksissa todetaan ylityksiä melutasoissa, on luvan haltijan esitettävä mittausraportissa toimenpiteitä melutason alentamiseksi ja ryhdyttävä valvojan hyväksynnän jälkeen viipymättä lisätoimenpiteisiin melutason alentamiseksi.

Perustelut: Mittaustulosten luotettavuuden kannalta on tarpeen, että mittauksista vastaa ulkopuolinen taho, jolla on riittävät edellytykset mittausten tekemiseen. Mittaustulosten perusteella voidaan tarvittaessa arvioida tarvetta lisätä meluntorjuntatoimia tai muuttaa toimintaa muutoin. (MAL 11 §, YSL 52 §, YSL 54 §, VNa 800/2010, VNp 993/1992)

33. Luvan haltijan tulee ennen toiminnan aloittamista selvittää räjäytyksistä aiheutuvan värinän johtavuus sekä selvittää lähikiinteistöjen ja rakennelmien katselmustarve toiminnan eri aikoina ja varmistaa sopivien räjähdysaineiden ja niiden määrien käyttö. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan värinästä syntyviä haittoja, tulee toiminnanharjoittajan selvittää värinän voimakkuus mittauksin häiriintyvissä kohteissa. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus värinämittauksista. Mittaustulokset tulee toimittaa luvan valvojalle.

Perustelut: Määräys on tarpeen räjäytyksistä ja värinästä aiheutuvien haittojen ennalta ehkäisemiseksi ja haittojen vähentämiseksi. Määräys on annettu omaisuudelle mahdollisesti syntyvien vahinkojen selvittämiseksi. Värinämittaukset ovat tarpeen, jotta saadaan selville laitoksesta aiheutuvan värinän voimakkuus, jos sen epäillään aiheuttavan haittaa. Mittaustulosten perusteella voidaan arvioida tarvetta lisätä värinän leviämisen torjuntatoimia tai muuttaa toimintaa muutoin. Mittaustulosten luotettavuuden kannalta on tarpeen, että mittaustuloksista vastaa ulkopuolinen taho, jolla on riittävät edellytykset mittausten tekemiseen. Lähin rakennus sijaitsee noin 410 m etäisyydellä. (YSL 52, 62 §, NaapL 17, 18 §)

34. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan ilmalaadun heikentymistä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, tulee toiminnanharjoittajan luvanvalvojan määräyksestä selvittää hiukkaspitoisuusmittauksin toiminnasta aiheutuvan pölyn leviäminen toimintajaksojen aikana. Hiukkaspitoisuuksien mittaussuunnitelma tulee toimittaa etukäteen luvanvalvojalle hyväksyttäväksi. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus mittauksista. Mittaustulokset tulee toimittaa luvanvalvojalle.

Perustelut: Mittaustulosten perusteella voidaan arvioida tarvetta lisätä pölyntorjuntatoimia tai muuttaa toimintaa muutoin. (YSL 8, 17, 49, 52 ja 62 §, NaapL 18 §, VNa 800/2010 4, 5 ja 13 §, MaL 11 §, MaA 2 §)

35. Luvan haltijan on esitettävä ennen toiminnan aloittamista hyväksyttäväksi pintavesien tarkkailusuunnitelma.

Tarkkailusuunnitelmassa tulee huomioida, että pintavesien tarkkailua tulee tehdä Särkilammesta (pintavesipiste 1) ja siitä laskevasta Särkipurosta noin 500 – 600 metriä lammesta etelään päin (pintavesipiste 2).

Luvan haltijan tulee tarkkailla alueelta johdettavien pintavesien laatua tarkkailusuunnitelman mukaisesti ennen toiminnan aloittamista ja tämän jälkeen kerran vuodessa. Vesinäytteistä on määritettävä vähintään väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, CODMn, TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani, öljyhiilivedyt (öljyhiilivetyjakeet C10-40 ja bensiinijakeet C5-10).

Perustelut: Määräyksellä varmistetaan, että kiintoainesta ja tyyppiyhdisteitä ei kulkeudu ojiin ja vesistöön. Tuloksien perusteella valvontaviranomainen määrää näytteenotosta jatkossa ja muuttaa tarvittaessa tarkkailuohjelmaa. (YSL 6, 7, 8, 14, 15, 16, 17, 52, 53, 62, 64, 65 ja 66§)

36. Pohjaveden tarkkailua tulee tehdä kahdesta alueella asennetusta pohjaveden havaintoputkesta (PVP1_2015 ja PVP2_2015) sekä talousvesikaivoista tiloilla Itäsuon 595-431-8-7 (Kaivo nro 1) ja Yhteinen karjatarha 595- 5-431-878-1 (Kaivo nro 3).

Pohjaveden pinnankorkeudet tulee mitata kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä).

Pohjaveden laatonäyte tulee ottaa pohjaveden havaintoputkista toiminnan aikana säännöllisesti (kerran vuodessa, mikäli ottotoimintaa on vuoden aikana ollut; kuitenkin vähintään 3 vuoden välein) sekä toiminnan loputtua.

Näytteistä tulee määrittää laboratoriossa: väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiili-dioksidi, kovuus, CODMn tai TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani ja öljyhii-livedyt (öljyhii-livetyjakeet C10-40 ja bensiinijakeet C5-10).

Näytteenotossa tulee käyttää sertifioitua näytteenottajaa.

Luvan haltijan hakemuksesta, vedenlaadun tutkimusten tulosten perusteella, vedenlaadun tarkkailutiheyttä ja vedestä tehtäviä määrytyksiä voidaan muuttaa lupapäätöstä valvovan viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Tutkimustulokset on toimitettava heti niiden valmistuttua luvanvalvojalle, Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Pielaveden kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Lisäksi kaivojen omistajille tulee lähettää omien kaivojensa vesinäytteiden tulokset niiden valmistuttua. (MAL 11 §, YSL 62 §, 209 §, VNp 993/1992)

37. Luvan saajan on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä toimitettava valvovalle viranomaiselle laitoksen edellistä vuotta koskeva raportti, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot:

- Louhinnan ja murskauksen toiminta-ajat (päivät, tunnit/päivä)
- Räjäytysten määrät ja päivämäärät
- Tiedot tuotteiden määristä (louhe, murske)
- Alueella varastossa olevan sivukiven määrä, alueella hyödynnetyn sivukiven määrä ja alueen ulkopuolella hyödynnetyn sivukiven määrä
- Käytettyjen polttoaineiden sekä pääraaka-aineiden määrät
- Toimenpiteet melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi
- Toiminnassa syntyvien jätteiden määrä, varastointitapa ja toimituspaikat
- Tiedot mahdollisista häiriötilanteista ja niiden aikana syntyneistä päästöistä.
- Pinta- ja pohjavesitarkkailun tulokset

Yhteenvedon perusteena oleva kirjanpito on säilytettävä vähintään kolme vuotta.

Perustelut: Raportointi- ja kirjanpitomääräykset ovat tarpeen valvontaa varten. (YSL 8 ja 62 §, JäteL 12, 118-119 §)

38. Luvan haltijan on ilmoitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä edellisenä vuonna otetut maa-ainesmäärät ja laatu lupaviranomaiselle Notto-tietokantaan.

Perustelut: Luvan haltijan on maa-ainelain 23 a §:n mukaisesti ilmoitettava lupaviranomaiselle edellisenä vuonna otettujen maa-ainesten määrä ja laatu. (MaL 11, 23 §, MaA 9 §)

39. Aineiden ottamisen valvonnasta veloitetaan vuosittain tarkastusmaksu, jonka suuruus perustuu kunakin vuonna voimassa olevaan maa-ainestaksaan. Vuotuisen ottomäärään perustuvassa valvontamaksussa vuotuisena ottomääränä käytetään 10 000 m³-k. Ympäristöluvan valvontamaksu peritään valvontaohjelman mukaisesti.

Perustelut: Iisalmen kaupungin ympäristönsuojelupalveluiden asiakasmaksujen 2025 mukainen maa-ainesten oton valvontamaksu määräytyy seuraavasti: Arvioidun vuotuisen ottomäärän mukaan 0,05 €/m³, kuitenkin vähintään 300 €. Ympäristöluvan valvontamaksu peritään valvontaohjelman mukaisesti Iisalmen kaupungin ympäristönsuojelupalveluiden asiakasmaksujen nojalla.

Toiminnan lopettaminen

40. Toiminnan pysyvästä tai pitkäaikaisesta lopettamisesta tai toiminnan oleellisesta muuttumisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli maa-ainesten ottotoiminnan yhteydessä ilmenee jotain sellaista, mikä estää maa-ainesten oton hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti, luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava asiasta valvovalle viranomaiselle. Tätä lupaa ei voida siirtää kolmannelle osapuolelle ilman lupaviranomaisen hyväksyntää.

41. Ottotoiminnan jälkeen alue on siistittävä niin, että sinne ei jää jätettä, romua tai muuta sinne kuulumatonta ainetta tai tavaraa. Louhoksen luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi, mikäli tämä ei ole mahdollista yli 3 metrin seinämät tulee aidata pysyvällä esim. teräsverkkoaidalla. Jos toiminta alueella ei jatku enää tämän lupakauden jälkeen, tulee luvan haltijan esittää 31.12.2034 mennessä maa-ainesviranomaiselle hyväksyttäväksi lopullinen, yksityiskohtainen alueen jälkihoitosuunnitelma.

Jos alueelle tulee haitallisiksi vieraslajeiksi määritellyjä kasveja, ne tulee hävittää.

42. Alue tulee olla kokonaisuudessaan maisemoitu viimeistään luvan päättymispäivämäärään mennessä. Maisemointitöiden suorittamisesta tulee tehdä ilmoitus luvan valvojalle lopputarkastuksen pitämiseksi.

Perustelut: Määräykset 40 - 42 ovat tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvonnan mahdollistamiseksi. Alueen siistimisellä ehkäistään roskaantumista. Luvassa hyväksytään pääpiirteet alueen maisemoimiseksi oton jälkeen. Yksityiskohtainen suunnitelma on esitettävä viranomaiselle ennen lopullista maisemointia, jotta mm. alueen turvallisuus louhintatoiminnan jälkeen voidaan varmistaa. Samalla varmistetaan myös, että toiminnan vaikutukset maisemaan jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Maisemoinnista ilmoittaminen on tarpeen töiden suorittamisen valvomiseksi. (YSL 52, 94 ja 170 §, JäteL 72 §, MaL 10 - 11§, 13 - 14 §, MaA 7 - 8 §)

17. VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN JA LAUSUNTOIHIN

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteessä esitetyt seikat on huomioitu soveltuvin osin lupamääräyksissä.

Vastauksessa otetaan kantaa lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteessä olleisiin maa-aines- ja ympäristölupaan liittyviin asioihin.

17.1 Vastaus lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteeseen

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat-vastuualueen lausunto:

Ei vastattavaa

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta:

MURAU-asetuksen 3 §:n vähimmäisetäisyysvaatimus täyttyy.

Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo:

Ei vastattavaa.

Pohjois-Savon liitto:

Ei vastattavaa.

Pielaveden kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto:

Luvassa on annettu määräykset laskeutusaltaasta, pohja- ja pintavesien tarkkailusta, määräykset pöly-, melu- ja värinähaittojen estämiseksi ja tarkkailemiseksi sekä määräykset maisemoinnista.

Hakemuksen mukaan louhittava kiviaines, graniitti, ei sisällä happamuutta tuottavia sulfidimineraaleja eikä sisällä muitakaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita. Graniitti on pysyvää (inertiä) liukenematonta kiveä. Tarvetta lisätutkimusvelvoitteille ei ole.

Muistutus 1:

Hakemuksen liitteenä on esitetty FCG:n laatima maisema- ja luontoselvitys, jonka perusteella suunnitellulla ottamisalueella ei ole paikallista maisema-arvoa. Maa-aineksen otto ja sivukiven varastointi muuttaa paikallisesti maisemaa. Alueella ei ole tiedossa uhanalaisia eläin- tai kasvilajeja tai muita erityisiä luonnonarvoja.

Luvassa on annettu määräykset laskeutusaltaasta, pohja- ja pintavesien tarkkailusta, määräykset pöly-, melu- ja värinähaittojen estämiseksi ja tarkkailemiseksi sekä määräykset turvallisuuteen liittyen. Päivittäiset toiminta-ajat ovat MURAU-asetuksen sallimia toiminta-aikoja lyhyemmät ja toimintaa on rajoitettu viikonloppuisin, arkipyhinä ja kesäaikaan.

Koska ympäristönsuojelulain 124 §:n mukaan ympäristölupa-asian yhteydessä voidaan määrätä korvauksista vain silloin, kun korvaukset liittyvät vesistön pilaantumiseen, ei kiinteistön mahdollista arvonalennuksen korvaamista käsitellä tämän asian yhteydessä. Maa-aineslain 9 §:n mukaan korvauksia kiinteistön arvon alenemisesta voidaan hakea lunastustoimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta.

Teiden käyttäjien liikenneturvallisuus ei liity toiminnasta aiheutuvaan ympäristön pilaantumiseen, eikä liikenneturvallisuutta voida tämän vuoksi ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Muistutus 2:

Hakija on täydentänyt ennen uusintakuulutusta hakemusta Promethor Oy:n lausunnolla yhteismelusta Löytänän tuulivoimapuiston kanssa. Lausunnon mukaan louhimon toiminnan aiheuttamalla melulla ei ole yhteismeluvaikutusta tuulivoimaloiden melun kanssa, koska toiminnot sijaitsevat niin etäällä toisistaan.

Hakija on esittänyt, että louhintaa ja murskausta ei tehdä alueella yhtä aikaa, joten niiden yhteisvaikutusta ei ole tarvinnut hakemuksessa esittää. Luvassa on annettu määräys tältä osin selvyden vuoksi.

Luvassa on annettu määräykset toiminta-ajoista.

Luvassa ei ole määrätty meluvallin rakentamisesta vaan annettu muita määräyksiä melun ehkäisemiseksi ja melun mittaamiseksi. Melumallinnuksen perusteella tarvekivilouhinnan ja murskaustoiminnan aiheuttaman melun keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksilla raja-arvoa 55 dB(A) eikä lomarakennuksilla raja-arvoa 45 dB (A). Mallinnustulosten perusteella melutason raja-arvojen täyttämiseksi ei tarvita erikseen määritettäviä meluntorjuntatoimenpiteitä. Luvassa on annettu määräys, että toiminta on keskeytettävä ja luvan haltijan on ryhdyttävä toimenpiteisiin melutason alentamiseksi, mikäli melumittausten perusteella melutasot ylittyvät.

Loimaan Kivi Oy:n ottamisalue ja kokonaisottomäärä ovat huomattavasti pienemmät kuin alueella aiemmin toimineen Euro Granit Oy:n maa-aines- ja ympäristöluvista oli (ottoaika 10 vuotta, ottamisalue 11,9 ha ja kokonaisottomäärä 550 000 m³). Murskaustoiminnan aiheuttaman melun keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksilla raja-arvoa 55 dB(A) eikä lomarakennuksilla raja-arvoa 45 dB (A) mallinnuksen perusteella. Mikäli melumittausten perusteella myöhemmin ilmenee tarvetta, voidaan murskauksen vuosittaista toiminta-aikaa rajoittaa ja samalla arvioida meluvallien tms. tarvetta.

Mielipide:

Luvassa on annettu määräys melumittauksista. Melumallinnuksen perusteella tarvekivilouhinnan ja murskaustoiminnan aiheuttaman melun keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksilla raja-arvoa 55 dB(A) eikä lomarakennuksilla raja-arvoa 45 dB (A). Lähimmillä yksityismaiden luonnonsuojelualueilla melutaso on suurimmillaan valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 luonnonsuojelualueelle annetun ohjearvon tasoinen. Mallinnustulosten perus-

teella melutason raja-arvojen täyttymiseksi ei tarvita erikseen määritettäviä meluntorjunta-toimenpiteitä. Louhimon kallioseinämät ja maaston muodot estävät melun leviämistä ympäristöön ja toisaalta etäisyys melulle altistuviin kohteisiin on riittävän suuri suunniteltuun toimintaan nähden.

Hakija on täydentänyt ennen uusintakuulutusta hakemusta Promethor Oy:n lausunnolla yhteismelusta Löytänän tuulivoimapuiston kanssa. Lausunnon mukaan louhimon toiminnan aiheuttamalla melulla ei ole yhteismeluvaikutusta tuulivoimaloiden melun kanssa, koska toiminnot sijaitsevat niin etäällä toisistaan.

Louhinnan ja murskauksen toiminta-aikaa on rajattu määräyksellä kesäaikaan. Luvassa on annettu määräykset toiminta-ajoista. Toiminnan aikana tehtävien melumittausten perusteella arvioidaan meluvallien tms. meluntorjuntatoimenpiteiden tarvetta.

18. TOIMINNAN ALOITTAMINEN MAHDOLLISESTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Kalliokiven ottotoiminnalle, louhinnalle ja murskaukselle myönnetään maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen aloittamisoikeus muutoksenhausta huolimatta.

Toiminnan aloittaminen ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa edellyttää, että luvan saaja asettaa lupapäätöksen kohdan 23 mukaisen 15 000 euron suuruisen vakuuden ennen toiminnan aloittamista.

Perustelut: Hakija on pyytänyt lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta, koska kyseessä on olemassa oleva toiminta. Toiminnan aloittamisesta ei aiheudu sellaista pysyvää haittaa tai vahinkoa, joka estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Valitusviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

19. PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

19.1 Maa-aineslain mukaiset perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos ottaminen ei ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 3 §:ssä säädetään ainesten ottamisen rajoituksista.

Maa-ainesten ottamisesta ei saa aiheutua 1) kauniin maiseman kuvan turmeltumista, 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella on lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Maa-aineksia ei saa il-

man erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Yleiset perustelut lupapäätökselle

Maa-ainesten ottamiseen Mäkikylän kallioalueella on esitetty asianmukainen ottamissuunnitelma, jossa on tarvittavassa laajuudessa esitetty alueella vallitsevat luonnonolosuhteet, otettavan kiviaineksen määrä ja laatu sekä ottamistoiminnan vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin. Alueella on aiemmin ollut maa-aines- ja ympäristölupa Euro Granit Oy:llä 550 000 k-m³ kokonaisottomäärälle ja 11,9 ha alueelle.

Ottamistoiminta Mäkikylän kallioalueella ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Kun toiminnassa noudatetaan ottamissuunnitelmassa esitettyä ja lupamääräyksissä vaadittuja suojaustoimia ei toiminta aiheuta vaaraa pohjavedelle, asu-
tukselle tai ympäristölle.

Toiminta ei ole Pielaveden kunnan itäosan rantaosayleiskaavan tai Pohjois-Savon maakuntakaavan vastaista.

Alueella ei ole tiedossa uhanalaisia eläin- tai kasvilajeja tai erityisiä luonnonarvoja eikä sen välittömään läheisyyteen sijoitu luonnonsuojelualueita tai Natura 2000-verkostoon kuuluvia alueita.

Ottoalueella ei ole rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita.

Suunnitellussa laajuudessa (ottamisalue 4 ha ja ottoalueen pinta-ala 2 ha, ottamismäärä 10 vuoden aikana 100 000 k-m³) ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää vähäiseksi, kun ottaminen toteutetaan ottamissuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti. Ottotoiminta ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Alue ei sijaitse ympäristöhallinnon luokittelemalla pohjavesialueella tai sen läheisyydessä. Alueen läheisyydessä on kaksi pohjaveden havaintoputkea. Lähimmät talousvetenä käytettävät lähdekaivot sijaitsevat 500–600 m etäisyydellä ottamisalueesta Pielavesi-Kiuruvesi - maantien suunnalla.

Louhinta-alueesta etäisyys lähimmälle vakitukselle asuinrakennukselle (Kannokko 595-431-8-36) on noin 410 m ja lähimmälle lomarakennukselle (Mäntylä I 595-431-1-53) noin 720 m. Ottamisalueesta on lähimmälle vakitukselle asuinrakennukselle (Särkimäki 595-431-1-26) noin 385 m ja lähimmälle lomarakennukselle (Mäntylä I 595-431-53) noin 570 m. Alle 500 m etäisyydellä louhinta-alueesta on lisäksi vakituinen asuinrakennus (Marjarinne 595-431-8-11) 430 m etäisyydellä. Melumallinnuksen perusteella tarvekilouhinnan tai murskaustoit-
minnan aiheuttaman melun keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksilla raja-arvoa 55 dB(A) eikä lomarakennuksilla raja-arvoa 45 dB (A).

Asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä maa-ainesten ottaminen ole ristiriidassa maa-ainelain 6 §:ssä säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten kanssa. Lupa voidaan näin ollen myöntää.

19.2 Ympäristönsuojelulain mukaiset perustelut

Lupaharkinnan perustelut

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, 3) ympäristönsuojelulain 16 - 18 §:ssä kiellettyä seurausta (maaperän ja pohjaveden pilaamiskielto) 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä ympäristönsuojelulain 11 §:ssä säädetään. Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja, että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan muun muassa kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta tai melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan on rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta, päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset

Ylä-Savon ympäristölautakunta voi myöntää ympäristöluvan, koska hakemuksen mukainen tarvekiven louhintaa ja sivukiven murskaustoiminta voidaan järjestää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimusten mukaisesti, kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä.

Alueen kaavoitus ei aseta estettä luvan myöntämiselle.

Alueella ei ole tiedossa uhanalaisia eläin- tai kasvilajeja tai erityisiä luonnonarvoja eikä sen välittömään läheisyyteen sijoitu luonnonsuojelualueita tai Natura 2000-verkostoon kuuluvia alueita

Ottoalueella ei ole rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita.

Toiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai pohjavesialueiden läheisyyteen. Hakemuksessa ja lupamääräyksissä esitettyjä pohjaveden pilaantumisen estämiseksi tehtävien toimien mukaisesti toimittaessa, ei toiminnasta aiheudu ympäristönsuojelulain 17 §:ssä kiellettyä seurausta.

Louhinta-alueesta etäisyys lähimmälle vakituiselle asuinrakennukselle (Kannokko 595-431-8-36) on noin 410 m ja lähimmälle lomarakennukselle (Mäntylä I 595-431-1-53) noin 720 m. Ottamisalueesta on lähimmälle vakituiselle asuinrakennukselle (Särkimäki 595-431-1-26) noin 385 m ja lähimmälle lomarakennukselle (Mäntylä I 595-431-53) noin 570 m. Melumallinnuksen perusteella tarvekivilouhinnan tai murskaustoiminnan aiheuttaman melun keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksilla raja-arvoa 55 dB(A) eikä lomarakennuksilla raja-arvoa 45 dB (A). Ns. muraus-asetuksen (Vna 800/2010) vähimmäisetäisyysvaatimus (300 m) täyttyy ja louhinnan sijoittuminen alueelle on mahdollista.

Lupamääräyksissä on kiinnitetty erityisesti huomiota toiminnasta lähialueelle aiheutuvien kohtuuttomien melu-, pöly-, hiukkas- ja värinähaittojen ehkäisemiseksi. Meluhaittojen ehkäisemiseksi on annettu määräys enimmäismelutasosta sekä melun mittaamisesta. Pöly- ja hiukkahaittojen ehkäisemiseksi on annettu määräys pölyntorjuntatoimista sekä pölynleviämisen mittaamisesta tarvittaessa. Värinästä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi varmistamiseksi on annettu määräys värinämittauksista sekä lähikiinteistöjen katselmuksista.

Louhinnan ja murskauksen osalta on annettu määräyksiä pinta- ja pohjaveden sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. Pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi on annettu määräys toiminta-alueelta tulevien sade- ja hulevesien johtamisesta laskeutusaltaaseen sekä pintavesien seurannasta. Alueet, joilla käsitellään tai varastoidaan maaperän pilaantumista aiheuttavia aineita, on määrätty suojattavaksi öljyä pidättävillä rakenteilla. Luvassa on annettu määräykset pohjaveden tarkkailusta kahdesta alueella asennetusta pohjaveden havaintoputkesta (PVP1_2015 ja PVP2_2015) sekä talousvesikaivoista tiloilla Itäsuo 595-431-8-7 (Kaivo nro 1) ja Yhteinen karjatarha 595- 5-431-878-1 (Kaivo nro 3).

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski. Toimittaessa hakemuksessa esitetyn ja tämän luvan

määräysten mukaisesti toiminnan voidaan katsoa olevan parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista toiminnan sijaintipaikan olosuhteissa. Annettujen lupamääräysten mukaan toimintaa tai siihen liittyviä suojaustoimenpiteitä on myös mahdollista tarkistaa tai muuttaa, jos mittaustulosten perusteella havaitaan siihen tarvetta.

Kun otetaan huomioon toiminnasta aiheutuvien päästöjen ehkäiseminen ja rajoittaminen, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden vaarantumista, yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista ympäristössä tai kohtuutonta rasisusta naapuritiloilla. Edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa.

Mäkikylän kallioalue kuuluu Kymijoen (14) Rautalammin reitin valuma-alueen (14.7) Piela-veden alueen (14.74) Alajoen - Yijäkönjärven valuma-alueeseen (14.745). Päätöksen mukainen toiminta annetut lupamääräykset huomioiden ei ennalta arvioiden vaarana Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoaluetta koskevan vesienhoitosuunnitelman pinta- ja pohjavesiä koskevia tavoitteita (Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 1299/2004).

20. LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tätä lupaa ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta noudatettava. (YSL 70 §)

21. SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Jäteasetus (Vna 978/2021)

Laki eräistä naapurussuhteista (NaapL 26/1920)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta ns. Muraus-asetus (800/2010), (314/2017)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Valtioneuvoston asetus räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011)

Ratkaisu on tehty vireilletuloajankohtana voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

22. KÄSITTELYMAKSU

Maa-ainesten ottosuunnitelman tarkastamisesta sekä louhinnan ja murskauksen ympäristöluvan käsittelystä peritään 3125 €:n maksu.

Perustelut: Hakemus on tullut vireille 12.4.2023.

Luvan saajalta peritään Iisalmen kaupungin ympäristönsuojelupalveluiden asiakasmaksujen 2023 mukaisesti ottamissuunnitelman tarkastusmaksu 300 € + 0,009 €/ hakemuksen mukainen otettava maa-ainesmäärä m³ ja lisäksi louhinnan ja murskauksen ympäristölupahakemuksen käsittelystä 1925 €.

$$(300 \text{ €} + 0,009 \text{ €/m}^3 * 100\,000 \text{ m}^3) + 1925 \text{ €} = 3125 \text{ €}$$

Kuulutuskustannukset peritään todellisten kulujen perusteella.

23. VAKUUDET

Kiviainestoiminta

Hakijan tulee toimittaa MaL 12 §:n mukainen 15 000 € suuruinen hyväksyttävä vakuus lupamääräysten noudattamiseksi Ylä-Savon ympäristölautakunnalle. Vakuuden on oltava voimassa 12 kk luvan päättymisen jälkeen, eli 30.6.2036 saakka.

Vakuudeksi hyväksytään vakavaraisen kotimaisen rahoituslaitoksen pankkitakaus, takaussitoumus tai talletustodistus hyväksytään, mikäli siitä annetaan samanaikaisesti tilinomistajan allekirjoittama panttaussitoumus ja rahoituslaitoksen allekirjoittama kuittaamattomuustodistus. Sähköistä vakuutta ei hyväksytä.

Vakuus on toimitettava ympäristölautakunnalle ennen ottotoiminnan aloittamista. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa kolmen vuoden välein niin, että se vastaa hintatason muutoksia.

Perustelut: Vakuuden määrä perustuu Iisalmen kaupungin ympäristönsuojelupalveluiden asiakasmaksuihin 2023. Laskuperuste on ottoalueen pinta-ala (2 ha * 5 000 €/ha) ja kokonaisottomäärä (100 000 k-m³ * 0,05 €/k-m³) = 10 000 € + 5000 € = 15 000 €.

24. LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ylä-Savon ympäristölautakunta tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Pielaveden kunnan verkkosivuilla www.pielavesi.fi sekä Iisalmen kaupungin verkkosivuilla www.iisalmi.fi.

Kuulutus julkaistaan Pielavesi-Keitele -lehdessä.

24.1 Päätös

Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan ympäristölupapäätös on toimitettava luvan saajalle ja niille, jotka ovat sitä erikseen pyytäneet sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös toimitetaan seuraaville:

Loimaan Kivi Oy
Pohjois-Savon ELY-keskus /ympäristövastuualue
Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo

Pohjois-Savon liitto
Pielaveden kunnanhallitus
Ympäristönsuojelupalvelut/Pielaveden toimipiste
Pielaveden terveydensuojeluviranomainen

24.2 Tieto päätöksestä

Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan ympäristölupapäätöksen antamisesta on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet sekä niille, joille ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin mukaan annettu lupahakemuksesta erikseen tieto.

Tieto päätöksestä toimitetaan seuraaville:

- niille, joille on annettu erikseen tieto lupahakemuksesta
- muistuttajat

25. PÄÄTÖKSEN ANTOPÄIVÄ, JULKAISUPÄIVÄ JA PÄÄTÖKSEN TIEDOKSISAANTIPÄIVÄ

Päätöksen antopäivä on 2.6.2025

Kuulutuksen julkaisupäivä on 2.6.2025

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta eli 9.6.2025.

26. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista siitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 9.7.2025.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle osoitteeseen PL 204, 65101 VAASA. Valitusosoitus on liitteenä.